

Izaja vsak četrtlet in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 din., pol leta 16 din., četrt leta 8 din. Izvaja Jugoslavije 56 din. Naročnina se pošlje na upravnishvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1.50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravišstvo sprejema naročnino, inzerate in reklamacije. Cene inzeratorja po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.605. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

18 številka.

MARIBOR, dne 27. marca 1924

58 letnik.

Nerednosti in krivice v vojski.

Pri parlamentarni razpravi o proračunu za vojno ministrstvo je nastopil v imenu Jugoslovanskega kluba poslanec Andrej Bedjanič, ki je najprvo ugotovil, da našajo izdatki za vojsko nad 20 odstotkov celokupnih državnih izdatkov. Letošnji proračun vojnega ministrstva iznaša 1 milijardo 945 milijonov dinarjev, kar predstavlja v predvojnem denarju svoto od 100 milijonov dinarjev. — Potem govornik takole obravnava nezdrave in krivične razmere v vojski:

Krivično postopanje z rekruti.

Jako nezgodno in neprimerno je urejen čas za pozivanje rekrutov na odsluženje kadrovskega roka. Kljub vsem kritikam, katere so nešteto krat padle od naše strani, se še vedno pozivajo rekruti na odsluženje kadrovskega roka v času, ki je najmanj primeren. Kličejo se po zimski, v najhujšem mrazu in se še vedno prevažajo kakor živina, nagnjeni v živinskih, nezakurjenih vozovih. Fant gre od doma čil in zdrav, toda že v prvih urah svojega vojaškega življenja si, marsikateri nakopije bolezen, ki jo potem čuti in ki ga muči skozi celo njegovo življenje.

Vse kritike pa je tudi vredna nesorazmerna razdelitev na posamezne polke. Rekruti se uvrščajo v posamezne polke, toda ko pridejo tja, ti polki na žalost nimajo ne obleke in tudi ne mesta, kamor bi jih spravili, in tako se zgodi, da so vojaki naravnost natrpani v posameznih sobah in morajo po trije in štirje ležati v eni postelji, seveda brez potrebne odeje in pokrivala. Posledica vsega tega je, da se fantje prehladijo, si nakopijejo bolezni, da hirajo in se na žalost čestokrat pripetijo tudi smrtni slučaj. Tako propadajo mladi ljudje, cvet našega naroda, vsled nepremišljenega in škandaloznega ravnanja z našimi fanti s strani vojaške uprave.

Tukaj bi omenil še tudi to, kar se dogaja posebno sedaj, ko prihajajo rekruti na dosluženje kadrovskega roka, da se morajo po več tednov vežbati v svoji civilni obleki, ne da bi za to dobili kako odškodnino. Če nimajo dovolj obleke, zakaj jih potem kličejo?

K temu pa še slabo ravnanje! Mi smo že večkrat poudarjali, da se z rekruti ne sme tako slabo postopati, kakor se tu na žalost dogaja z našimi fanti. Vsi ljudje niso enako nadarjeni in enako razumni. S temi ubogimi reveži se pa postopa skrajno slabo in se jih šikanira na vse mogoče načine. Kaznuje se jih in se jim preklinja »švabsko mater« samo radi tega, ker so Slovenci ali prečani sploh. Često padajo tako ostudne psovke, da se jih

sramujem tu navajati. Padajo psovke ne samo s strani podoficirjev, ampak kakor čujemo, tudi s strani višjih oficirjev. To se je v naši vojski tako ukoreninilo, postalo je to neka vsakdanja stvar, kakor da bi bilo to predpisano v vojaških predpisih. Na ta način se vojakom ne vceplja ljubezen do domovine.

Kar se tiče vojaških dopustov, vlada pri mnogih vojaških oblasteh velika pristranost in nepravilnost, čeprav sedanji vojni zakon predpisuje, da imajo vsi vojaki, posebno pa kmetski sinovi, pravico do žetvenih dopustov, oziroma do dopustov za poljska dela, in moramo mi poslanci večkrat posegati vmes, da pridejo vojaki do svojih pravic, katere jim jamči novi vojni zakon.

Kakor v vsaki armadi, tako imajo tudi pri nas oficirji pravico do poslužitelja, ali kakor pravite vi Srbi: posilnega.

Največji škandal je pa to, da se vojaki uporabljajo za navadna domača dela, da nosijo nabasane košare s trga, čeprav je sedanji vojni minister izdal strogo naredbo, da se vojaki za taka dela ne smejo uporabljati. Sam sem imel priliko videti, da so morali vojaki nositi celo otroke oficirjev.

Često smo že poudarjali in zahtevali, da bi vojaki odslužili svoj kadrovski rok v svoji ožji domovini. Toda vse te naše želje in zahteve so bile večno samo bob ob steno. Naše fante še vedno pošiljajo v južne kraje Srbije in v Macedonijo, kjer ne morejo prenašati podnebja, kjer so izročeni vsem prirodnim nevarnostim in nezgodam in kjer si nakopijejo vsakovrstne bolezni, pred vsem malarijo. Našim fantom je v slučaju smrti ali kake druge nesreče, ki se pripeti doma, popolnoma nemogoče, da bi prišli domov, ker so prevozni stroški tako veliki, da jih naši fantje, k večini niso premožni, nikakor ne morejo zmagati.

Tudi kar se tiče dušebrižništva, se godijo našemu vojaštvu velike krivice. Vidimo, da v mnogih in velikih garnizijah ni nobenega katoliškega duhovnika in naši fantje so v slučaju bolezni ali celo v slučaju smrti brez duhovne tolažbe in pomoči. 2500 vojakov nima nobenega duhovnika. Zakaj se Slovenci razdeljujejo po raznih polkih? Zakaj ne služijo skupno, kakor je bilo to v Avstriji?

Velika krivica se godi tudi vojakom, ki brez lastne krivde izgubijo ali so jim pokradeni kaki erarični predmeti. Neki Vörös Vendl iz občine Kot v Prekmurju je dobil dne 20. 2. t. l. potom občinskega urada obvestilo, da ima za svojega sina, ki služi v Krivi Palanki, plačati 1974 dinarjev za en kožni pas, en nahrbtnik in nož z

nožnico, katere stvari so mu bile ukradene brez njegove krivde.

Te stvari torej veljajo skoraj toliko, kakor ena krava. Baje postoje neki vojni predpisi, da mora vsak vojak plačati za upropaščene ali izgubljene stvari desetkratno vrednost. Tako mora n. pr. vojak, če izgubi 1 patrono, plačati zanjo 5 dinarjev. Oče bi moral po takem računu prodati polovico svojega bornega premoženja, da plača omenjeno svoto.

Vojakom pa kradejo civilno obleko, ker v kasarnah ni varne shrambe. Vojaku so bile ukradene vojaške reči brez njegove krivde in mora plačati škodo in sicer še celo desetkratno. Za civilno obleko, ki mu je bila ukradena po krivdi komandanta, pa ne dobi nobene odškodnine.

Kar se tiče oprostivne vojnih obveznikov od vojaške službe, je ta istotako pod vsako kritiko. Vojni obvezniki, katerim so po zakonu dane vse mogočnosti, da bi mogli in morali biti oproščeni službe v vojski kot edini hranilci, se kljub vsem utemeljenim prošnjam pozivljajo na odsluženje roka. Tako postopanje od strani vojaške oblasti vzbuja v narodu ogorčenost, posebno še v obmejnih krajih naše države.

Sikaniranje občinske oblasti.

Vojni zakon predpisuje n. pr., da mora občinski predstojnik in polovica občinskih odbornikov spremljati rekrute k naboru. Iz mojega kraja mi je znan slučaj, kjer je bil v celi občini en sam rekrut in tega rekruta je moral spremljati k naboru 5 odbornikov. Mogoče je to dobro za kraje v Macedoniji, toda mi Slovenci smo kulturni narod. Pri nas je bila prej navada, da je spremljal rekrute, ki so šli na nabor, samo občinski predstojnik. Pri nas ljudje dobro vedo, da morajo zadostiti svoji državljanski dolžnosti in se ji tudi radi odzovejo. Med Slovenci ni niti enega odstotka, ki se ne bi odzvali, kadar jih država zove. Po nepotrebnem se torej šikanirajo občinski predstojniki, oškodovane so pa tudi občine, ki morajo plačati prevozne stroške.

Uničevanje vojnega materiala.

Minulo je že polnih pet let, odkar so prenehali grometi topovi, a v tem dolgem času se še nihče ni spomnil, da bi uvedel akcijo za zbiranje vojnega materiala, ki še danes propada po gorah in dolinah južne Srbije. Zelezo ima danes precejšnjo vrednost, še dražja pa je pločevina in bodeča žica, in tega materiala leži navzdolž cele južne meje kar na stotine vagonov in država nima

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru

v 52. šolskem letu 1923-24.

(Konec).

36. Za vsakih 14 dni se operejo učencem na stroške zavoda: 2 srajci, 1 spalna srajca, 2 spodnjih hlač, 2 para nogavic, 4 žepni robci in 2 predpasnika. Pranje večje množine perila mora učenec posebej plačati.

37. Vstaja se poleti ob pol 6. uri, pozimi ob 6. uri, ki počitku se pa hodi ob 21. uri poleti in pozimi. Učenec, ki vrši službo v hlevu, mora vstajati pred 4. uro, dovoljeno mu je pa, hoditi zvečer eno uro prej k počitku. Točno ob 21. uri morajo biti vsi učenci v postelji, se morajo ugasniti vse žarnice v učnih prostorih in spalnicah ter zakleniti hišna vrata. Po dnevi bivati v spalnicah je prepovedano. Zjutraj je učenec dovoljeno vstajati radi učenja ranje, vendar ne pred 4. uro, kar se mora vršiti povsem mirno.

38. Hrano dobivajo učenci iz kuhinje zavoda. K jedi pozove učence šolski zvonec. Učenci jedo skupno pod nadzorstvom; kdor brez tehtnega vzroka zakasni, ne dobi hrane naknadno.

39. Učencem je strogo prepovedano, preostala jim jedila in kruh prodajati ali celo zametavati.

40. Prestopki teh pravil se kaznujejo po njih važnosti in velikosti z opominom, ukorom ali kaznijo, in sicer se jim prepove prosti izhod ob nedeljah in praznikih, ali pa se jih kaznuje s hišnim zaporom, kazenskimi nalogami ali z izključitvijo ob istočasnem obvestilu staršev, odnosno njih namestnikov.

41. Kazni se zapisujejo v kazensko knjigo in upoštevajo pri oceni vedenja. Učenec, ki je kaj ukradel ali poneveril, se brezpogojno takoj izključi. Tudi nepopoljšljivi lenuhi se izločijo iz zavoda. Izključeni in samovoljno iz zavoda izstopivši učenci zgube pravico do spričevala; plačana oskrbnina in šolnina se jim ne vrne.

Učni načrt.

Tekoče število	Učni predmet	Učn. ur na teden in leto						Skupaj pouka v obeh letnikih
		I. letnik			II. letnik			
		teden- sko		na leto	teden- sko		na leto	
		1. sem.	2. sem.		1. sem.	2. sem.		
1.	Verouk*)	1	1	40	1	1	40	80
2.	Slovenščina	3	3	120	2	2	80	200
3.	Srbohrvaščina	1	1	40	1	1	40	80
4.	Računstvo	3	3	120	2	2	80	200
5.	Geometrija, zemljemerstvo in risanje	3	3	120	2	2	80	200
6.	Fizika in meteorologija	2	1	60	—	—	—	60
7.	Kmetijski prirodopis	3	3	120	—	—	—	120
8.	Kemija z agrikulturno kemijo	3	3	120	—	—	—	120
9.	Vinarstvo	—	—	—	3	3	120	120
10.	Kletarstvo	—	—	—	3	3	120	120
11.	Vinska kemija z vajami	—	—	—	2	—	40	40
12.	Sadjarstvo	3	3	120	2	1	60	180
13.	Uporaba sadja	—	—	—	1	1	40	40
14.	Vrtnarstvo	—	—	—	1	1	40	40
15.	Poljedelstvo in travništvo	3	2	100	2	2	80	180
16.	Zivinoreja in mlekarstvo	—	—	—	3	3	120	120
17.	Zivinozdravstvo	—	—	—	1	—	20	20
18.	Gozdarstvo	—	—	—	1	—	20	20
19.	Čebelarstvo	—	—	—	1	2	60	60
20.	Kmetijsko gospodarstvo	—	—	—	1	1	40	40
21.	Kmetijsko kupčijstvo	—	—	—	1	—	20	20
22.	Kmetijsko knjigovodstvo	—	—	—	1	—	20	20
23.	Kmetijsko zadružništvo	—	—	—	1	—	20	20
24.	Kmetijsko pravo	—	—	—	1	—	20	20
25.	Zdravstvo*)	1	—	20	1	—	20	40
26.	Rokotvorstvo	—	—	—	2	—	40	40
27.	Telovadba*)	1	1	40	1	1	40	80
28.	Splošno obrazovanje in kon- verzatorij*)	1	1	40	1	1	40	80
29.	Petje*)	1	1	40	1	1	40	80
Skupaj:		29	26	1100	37	30	1340	2440

*) Oba letnika skupno.

Počitnice.

Počitnice trajajo (imenovani dnevi so všteti):	
1. božične počitnice od 23. decembra do	
2. januarja	11 dni
2. velikonočne počitnice od srede pred do torka po veliki noči	7 dni
3. binkošne počitnice od sobote pred binkošti do torka po binkošti	4 dni
4. jesenske počitnice od konca šolskega leta (1. avgusta) do 15. septembra (v dveh skupinah)	46 dni
skupaj	68 dni.

Prva polovica učencev ostane prvih 23 dni v zavodu, odnosno na jesenskih počitnicah, druga zadnjih 23 dni. Tekom jesenskih počitnic obavljajo učenci na zavodu vsa potrebna praktična dela. Gojenci, ki so odločeni za redno tedensko službo v kleti, vrtu, hlevu itd., ne morejo tisti teden na počitnice. Praktikanti imajo božične in velikonočne počitnice, dočim nimajo binkoštnih počitnic, v dobi jesenskih počitnic pa imajo samo 7 dni dopusta.

Učni tečaji.

Na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrše tekom leta za kmetijske zanimance razni večdnevni učni tečaji, ki se uradno razglašajo v časopisju, tako zlasti: vinarski tečaj, kletarski tečaj, sadjarski tečaj, tečaj za konserviranje sadja in povrtine, tečaj za travništvo, uporabo gnojil itd. V zadnjih letih se niso mogli redno vršiti. Tudi udeležba ni bila zadovoljiva, ker primanjkuje sredstev in je življenje za udeležence v mestu predrago. Temu se bo skušalo odpomoči s podporami in prispevki iz javnih sredstev.

V Mariboru, o božiču 1923.

Ravnatelj:

Andrej Zmavc.

od tega nobenega dobička. Baker in medovina sta danes redka dragocenost v naši državi in ju je za drag denar težko nabaviti, po južnih brdih pa ležijo razmetani celi vagoni puškinih patron. Od Djevdjelije pa do Bitolja so še danes posuta brda z raznimi kovinami, ki so vredne milijone dinarjev. Če bi se to blago zbralo in vnovčilo, bi se s tem znatno povzdignilo ekonomsko moč naše države.

Vojni material pa ni samo raztepen po hribih in dolinah, ampak se še danes nahajajo v teh krajih podzemeljska skladišča. Lansko leto so odkrili na brdu blizu mesta Djevdjelije vojno skladišče pod zemljo, ki je vsebovalo okrog 40 vagonov vojaških krušnih torb. Istotam so odkrili skladišče, ki je vsebovalo 5000 novih sedel. Sedla seveda niso prišla v roke erarju, ampak so izgini-la na tajinstven način kar preko noči in nikdo od vojnih oblasti ni vprašal, kam so šle te stvari in s kom so šle. Vojaške oblasti niso glede vojnega materiala samo zamenarile zbiranja, ampak so potom naredb olajšale raznim tihotapcem posel, da so s tihotapljenjem tega materiala obogateli. Grška meja, ki je oddaljena od Djevdjelije komaj par sto metrov, je kot nalašč ustvarjena za tihotapstvo.

Naša država je namreč prepovedala vsak izvoz vojnega materiala v tuje države, na drugi strani je pa obljubila nabiračem vojnega materiala tako nizko nagrado, da noben človek ni hotel prevzeti tega posla v korist erarju.

Grčija in Italija plačujeta po posrednikih ta naš vojni material zelo drago in tihotapstvo je v polnem cvetu. Naše vojne oblasti propadanje vojnega materiala mirno gledajo in se še nekako divijo, ker se bogatijo z njim nepoklicani mesto erarja.

Vojni material pa propada tudi tukaj v Beogradu. Avto-kader ima več tisoč krasnih avtomobilov, tovornih in luksuznih. Ti dragoceni predmeti stojijo na prostem in so izpostavljeni vsem elementarnim neizgovodam in vremenskim izpremembam. Bilo bi dobro, da bi vojaške oblasti skrbele za to, da se te dragocene stvari spravijo v kake remize, kakor jih imamo pri nas v Sloveniji. Zakaj tega dragocenega materiala ne spravite v Ljubljano? Tam imamo krasne prostore in bi ga lahko spravili pod streho. Ali morda nimata zaupanja do nas Slovencev? Isto je s pneumatiko in bencinom. Tudi te dragocene stvari ležijo na prostem.

Krivično postopanje s slovenskimi oficirji.

Iz vojske je pometano veliko število oficirjev Slovencev in Hrvatov, mladih in dobrih strokovnjakov, ki bi bili sposobni še dosti storiti za blagor domovine. Bili so slučajni, da so se oficirji pritožili proti redukciji, pa se jim je v vojnem ministristvu kratkomalo namignilo, da je sedaj prišel čas, da se »bivše« izbaci. Jasno je, da vojni minister ne bi tako postopal, če ne bi to odgovarjalo smernicam sedanjega radikalnega režima. Kaka je ta svrha? Pripraviti se hočejo na vojaško diktaturo. Toda po mnenju radikalov bi mogla biti naša vojska le tedaj trdna opora diktature, oster bič radikalne vlade, če je očistena vseh »sumljivih in nezanesljivih elementov.« Ti sumljivi elementi so seveda samo med Slovenci in Hrvatmi, kar dovolj jasno dokazuje, da so tu drugi vzroki merodajni. Saj smo videli, da so tudi med Srbi taki, ki so zvesto služili Avstriji, a ti vojni upravi niso nezanesljivi.

Naša vojska bi morala biti narodna in bi morala stati nad vsemi strankami. Že dejstvo samo, da obstoja v naši armadi »bela« in »črna roka«, je jasen dokaz, da je jedno naše vojske nezdravo. Kam to dovede, če začnejo oficirske mase posegati v politiko, nam je živ dokaz usoda sosedne Grčije. Naloga vseh poslancev brez razlike na strankarsko pripadnost, katerim leži na srcu blagor naše domovine, bi morala biti, da v kali udušijo kaj takega.

Mogel bi navesti par slučajev, da so bili nekateri oficirji, posebno z Slovenije, dobri narodnjaki, reducirani samo vsled spletka svojih predstojnikov. Tako n. pr. je bil kriv, kakor so to naši slovenski listi večkrat pisali, redukcije žandarmerijskih oficirjev komandant žandarmerijske brigade polkovnik Dragič. Ta gospod obrača svoj plašč vedno po vetru. Za časa Avstrije se je zval Oskar Huber in je bil seveda navdušen avstrijski pangerman. Po preobratu si je pa znal pomagati in je iz Oskarja Huber postal Dragoslav Dragič.

Zadovoljiti je treba načelu ustave, po kateri so vsi državljani enakopravni glede nameščenja v državni službi. Mislim, da je to treba vpoštevati tudi pri oddajanju vojaških služb. Ne vem sicer natančno, toda zdi se mi, da imamo pri nas 155 generalov. To je že cel regiment, a med njimi nimamo niti enega Slovence ali Hrvatca. Ali morda to ni narodna vojska, ali to ni vojska Srbov, Hrvatov in Slovencev? Ali naj torej samo Srbi uživajo tukaj prvenstvo in se postavljajo na visoka mesta, Slovenci in Hrvatje naj pa bodo mogoče samo redovi in kaplarji? Drugi bi komandirali, mi naj bi pa samo poslušali.

Zaključek.

H koncu svojega govora izjavljam, da smo Slovenci pacifisti, in z ozirom na naše sedanje prijateljske razmere z Italijo smo pač upravičeni zahtevati, da se zmanjša število stalne vojske, kar bi seveda jako olajšalo naš proračun. Sploh pa moram pri tej priliki naglašati naše načelno stališče, da se naj mednarodni spori rešujejo pred mednarodnim svetom, naj se ta zove Zveza narodov ali kako drugače in da je treba delati na razorožitev vseh evropskih narodov in ne samo nekaterih.

Spominjajte se Dijaške večerje!

Fr. Wernig, okr. ekonom.

Naš kmet in naše razumništvo.

(Sodobne misli.)

Težak je dandanašnji gospodarski položaj kmetovalca. Spremlja ga vedno enako in zvesto, dan za dnem, leto za letom boj za obstanek, za vsakdanji kruh ter skrb, da ohrani svojo rodno grudo sebi in svoji družini. Boj je to silen in vedno enak, ob vsakem letnem času in v vsaki dobi dneva — boj z vedno bolj neugodnimi gospodarskimi prilikami in s trdo, svojeglavno naravo. Tem huje zadenejo kmetovalca nesreče, ki mu mnogokrat mahoma uničijo ves s trudom in trdim delom enega celega leta pripravljeni skromni gospodarski dohodek. In kdor je videl ali doživel tiho žalost, zadržani in nemi obup nad nesrečo v gospodarstvu na polju in pri živini, ta razume tudi vso srčno globino in vso junaško velikost duševnega življenja priprostega in mnogokrat tako malo uvaževanega trpina-boritelja, — kmetovalca. Spoznavajmo dušo našega kmeta in spoznal bomo sebe — in sodba o našem narodu, o njegovem mišljenju in čustvovanju bo mogoče mnogo bolj pravična in nepristranska.

»Spoznanje je prva pot k zboljšanju«, pravi nemški pregovor. In mislim, da bi tudi medsebojno spoznanje doprineslo mnogo k zboljšanju gospodarskih in kulturnih odnošajev med kmetovalcem in slovenskim meščanom. Vzemimo v tem oziru za vzgled v gospodarskem in kulturnem pogledu tako zelo napredne dežele severne Evrope: Dansko, Nizozemsko in Skandinavijo. Pravo in idealno umevanje svojih kulturnih dolžnosti napram narodu je razumništvu v teh krajih omogočilo ustvariti kulturne prilike, o katerih pri nas komaj sanjamo. Kmetijske zadruge, knjižnice, razna prosvetna društva in ljudske visoke šole so v Skandinaviji povsem običajne v zadnji priprosti, kmečki vasi. Pa ne samo gospodarska, ampak tudi srčna naobrazba je tam kaj na višku. Delavec, kmet in meščan se zavedajo enako svojih dolžnosti napram državi in dolžnosti drugega napram drugemu. Grda, nesrečna sebičnost, ki zastruplja vse naše javno življenje in rodi toliko neodkritosrčnosti in upravičenega nezaupanja, je neznana. Drug drugemu pomagajo, drug drugega ščitijo in vsled tega se je ustanovila tako vzorna celota na gospodarskem in kulturnem polju. — Tako na Danskem in v Skandinaviji.

Pri nas pa šo žalibog razmere še take, da mora za našega kmetovalca veljati le stari in preizkušeni rek: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« In ta lepi, slovenski pregovor mora biti za slovenskega kmetovalca toliko bolj merodajen, kolikor bolj se zaveda, da je na gospodarskem in kulturnem polju osamljen in da je predvojno prisrčno sožitje med njim in med meščanskim narodnim razumništvom skoraj docela zamrlo. Vas in mesto — postala sta strogo ločena pojma, med katerima svojčas slovenski naobraženec ni delal razlike. Danes pa dobivata ta dva pojma vedno izrazitejša oblike in meja med njima je vedno ostrejša: tu vas — tam mesto.

Radi tega naj si skuša naš zavedni in že naobraženi kmetovalec po možnosti pomagati sam, naj stremi za tem, da svoje upravičene stanovske težnje in želje uveljavi s pomočjo raznih svojih organizacij in naj si prizadeva potom dobrega strokovnega in prosvetnega časopisja in knjig ter s pomočjo vaškega narodnega razumništva poglobiti in razširiti svoje znanje in svojo spretnost v raznih gospodarskih in življenjskih vprašanjih.

Vsak naobraženec pa, ki ljubi svoj narod, ki ima še srce in smisel za lepoto in veličastvo narave in za velikega, neumornega bojevnika v nji, za našega kmetovalca — mu bo šel vsikdar z vzornim delom in dobrim nasvetom na roko. In ako bosta kmet in naobraženec na ta način razumela svoje naloge in dolžnosti, bomo dosegli tudi tako zaželjeni in potrebni splošni, gospodarski in kulturni napredek in naš celokupni slovenski narod bo z povzdigo kmetijstva še v doglednem času dočakal boljšo in svetlejšo bodočnosti.

Izvoz živine za obmejne občine dosežen.

V predzadnji številki »Slov. Gospodarja« smo opisali, kako so samostojneži in demokrati skušali preprečiti, da bi smeli živinorejci na severni meji mariborskega okraja izvažati živino preko Plavča. Naši poslanci so na to ministru za kmetijstvo in poročevalcu za živinozdravništvu dokazali, da poročilo, ki ga je dobil minister v tej zadevi od veterinarskega poročevalca, neresnično.

V imenu Jugoslovanskega kluba je nato poslanec g. Fr. Žebot ponovno zahteval, da se naj vendarle dovoli izvoz živine iz obmejnih občin, ker tu ni kupeev. Minister je uvaževal predlog našega poslanca in je izdal dne 18. marca naslednji odgovor:

»Gospod poslanec! Na vaše vprašanje o izvozu živine iz obmejnih občin, imenovanih v vaši interpelaciji, preko Gor. Kungote—Plavč, mi je čast Vas obvestiti, da sem odredil z ozirom na vse predloge, katere ste navedli, pod današnjim Vt. Br. 2278 in na osnovni člen 2, v zvezi z členi 3 in 57 zakona o ustroju ministristva poljoprivrede in voda ter na osnovi odredb zakona o živinskih boleznih, sledeče: da se živina (tudi konji) iz obmejnih občin Plavč, Svečina, Slatinski dol, Špičnik, Sv. Križ in Vrtnice v mariborski oblasti, lahko izvaža preko Plavča v Avstrijo v času od 1. aprila

do 1. junija leta 1924. in to enkrat na teden. Dan izvoza bo določila glavna carinarnica v Mariboru z drž. obmejnimi živinozdravnikom ter z delegati omenjenih občin. Obmejni živinozdravnik iz Maribora bo izvršil pregled te živine v Gor. Kungoti in če se utrdi, da je zdrava in nesumljiva ter oskrbljena z predpisanimi dokumenti o lasti in zdravju, se bo dopustil izvoz ter se bo izvršilo carinjenje; do meje se bo živina odpravila pod stražo carinskih organov. Stroške za obmejnega živinozdravnika, potnino, dnevnicno in stroške za pregled živine in za carinske organe nosijo lastniki živine. O tem mojem rešenju so obveščeni: Generalna direkcija carine, veliki župan mariborske oblasti in obmejni živinozdravnik v Mariboru.«

Priobčujemo ta dopis, da naši ljudje uvidijo, kako se naši nasprotniki protivijo koristim našega ljudstva in kako se naši poslanci potegujejo za gospodarski dobrobit Slovenije.

Fr. Wernig, okr. ekonom.

Pogosta bolezen živine v spomladi.

Mnogovrstne so nesreče, ki zadenejo kmetovalca ob vsakem letnem času pri gospodarstvu in pri živini. Posebno pogoste so nesreče pri živini v spomladanskem času ob prehodu od suhe na zeleno krmo. In marsikatero živinčje zgubimo samo vsled tega, ker ne vemo, kako pomagati v posameznih, nenadnih bolezenskih slučajih. Predvsem pride tu v poštev

hitro napenjanje goveje živine.

Kaj je vzrok tej opasni in pogosti bolezni? Vzrokov te bolezni je mnogo in sicer:

1. Paša na travniku, pašniku in strnišču z roso, mrzlo, mlado deteljo ali z deteljo pomešano travo.
2. Pokladanje prevelike množine mokre, mrzle ali v kupu segrete in sparjene krme, ki povzroča napihovanje, na primer detelja, mlada trava, gorčica itd.
3. Krmljenje s temi krmili na tešče.
4. Takojšnje napajanje po krmljenju v navedenimi krmili.
5. V požiralniku zaostali tuji predmeti, katerih žival ne more pogoltniti, na primer krompir, jabolka itd.
6. Vsled tuberkuloze povečane žleze, ki pritiskajo na požiralnik in ga zapirajo.

Neposredni vzrok vsakemu hitremu napenjanju pa je prevelika množina plinov, ki ne morejo oditi iz vampa. Pri zdravem govedu odhajajo plini, ki se tvorijo pri vsakem prebavljanju krme — po požiralniku vsled riganja. Ako pa zavžije žival navedena krmila v neprimerni obliki, oslabi želodčno mišičevje in želodčno sluznico in običajno riganje izostane. Nabirajo se v vampu z veliko naglico plini, ki lahko povzročijo pogin živali v četrt uri. Hitra pomoč je torej nujno potrebna.

Ako opazimo, da je vamp na levi strani trupla močno napet, da žival noče več žreti, da težko diha in nemirno štopica, nikakor ne smemo odlašati s pomočjo. Če bolezen še ni močno napredovala, skušajmo najprej žival rešiti s notranjimi sredstvi. Dajmo ji piti, oz. zalijmo ji apnenno vodo (2 žlici živega apna v 1 l vode). Dobro se navadno obnesejo tudi gnila jajca, oz. žlopotci, katera skušajmo živali spraviti v želodec. Nikakor pa ni priporočljivo, zalivati petrolej, terpentin in gnojnico — kakor je to ponekod še v navadi; te tekočine dajo mesu namreč tako zoprno duho, da živali ne bi mogli uporabiti, ako bi jo pozneje le morali zaklati.

Potem odpravljamo pline na ta način, da oživimo in pospešimo riganje. V to svrhu obrzdmo žival s povreslom iz slame, katero namažemo s kolomazom ali z milnico. Kolomaz in mlinica povzročita silen stud, prisili žival k riganju. Istočasno močno pritiskamo z obema rokama na vamp ob levi lakotnici. Tudi polivanje z mrzlo vodo po hrbtu pospeši odstranitev plinov.

Ako vsa ta sredstva ne izdajo, se večinoma lahko reši žival z uporabo posebne gumijaste, takozv. požiralnikove cevi. To je preko 1 m dolga cev, katero porinemo skozi požiralnik v vamp in po kateri odbežijo v vampu nabrani plini. Napihnjene živali pa ne smejo stati vodoravno, ampak morajo spredej stati vedno precej višje; Sicer obstoja nevarnost, da vtaknemo cev v vampu se nahajajoče gosto krmo in plini ne morejo odbežati po požiralnikovi cevi. To zelo potrebno cev, od katere bi moralo v vsaki hiši biti vsaj po en komad, dobimo za govedo, kakor ovce po primerni ceni pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Uporabimo jo lahko tudi v to svrhu, da porinemo z njo v požiralniku zaostale tuje predmete v želodec. Vendar moramo v tem slučaju biti prav previdni, ker se požiralnik lahko rani in poči.

Ako je napetost vampa že tolika, da je nevarnost, da se žival vsak čas zaduši in da ne moremo več uporabiti požiralnikove cevi, nam ne preostane drugega, kot napraviti na najbolj napetem mestu leve lakotnice vbod s trokarjem. Po trokarjevi nožnici odbežijo plini in žival je v večini slučajev rešena. Rana, ki jo napravimo z vbodom v vamp ni nevarna. Namažimo jo z lizolovo raztopino. Tudi je par dni po uporabi trokarja krmili živali bolj zmerno.

Če nimamo trokarja pri roki in je nevarnost velika, napravimo v sili vbod lahko tudi z navadnim žepnim nožem. V tem slučaju pa se priporoča pozneje živinozdravniku, da rano zašije. — V vsakem slučaju pa je napraviti vbod na levi strani vampa, predno bi morala žival vsled napenjanja poginiti.

Bolje in mnogo lažje kot zdravljenje je odvracanje bolezni. To velja tudi za hitro napenjanje. Radi tega se izogibajmo vsem okolščinam, ki povzročajo hitro napenjanje. Skrbimo, da se bo prehod od suhe na zeleno krmo izvršil polagoma, v dobi 8 do 14 dni. Bodimo previdni pri paši na sočnih travnikih in deteljiščih, predvsem v spomladi, ko je paša, oz. krma še zelo rosna in mrzla. In ko gredo živali na pašo, dajmo jim prve dni vsako jutro nekoliko suhe krme in jih napojimo! V slučaju pa, da moramo pokrmiti tudi mokro ali spajeno deteljo, pomešajmo jo pred krmljenjem s suho krmo in ne bo se nam bati, da bi se pojavilo opasno in tolikokrat usodno napenjanje živine.

O drugih nezdodah v gospodarstvu in pri živini ob drugi priliki!

Politični ogled.

Država SHS

V ponedeljek je prispelo v Beograd tekem predpolneva kakih 30 hrvatskih narodnih poslancev in sicer najprej 15 onih, ki imajo že potrjene mandate, potem pa drugi, ki so že izročili svoje poslanske poverilnice. Prvi so se takoj podali v predsedstvo skupščine ter položili predpisano prisego. O prihodu Radičevih poslancev se je po Beogradu že par dni silno veliko govorilo in razmišljalo, širile so se tudi vesti, da se pripravlja napad srbskih fašistov, pokret oficirske politične struje »bele roke« itd., ko so pa res prišli, pa vsega tega ni bilo, a položaj se je vendar na mah izpremenil. Pašić je podal dvoru ostavko svoje vlade in ob pol enih je bila skupščina že odložena do sestave nove vlade. Pozneje je šel na dvor tudi predsednik skupščine in popoldne je bila Pašiću že poverjena sestava nove vlade, ki bi pa morala nadaljevati delo v parlamentu. Pašić je poslal predsednikom opozicijskih skupin pismo vabilo k sestanku v torek glede sodelovanja v novi vladi. Povabilu se je odzval po sklepu celega opozicijskega bloka predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidovič, ki je v imenu bloka sporočil Pašiću, da stranke opozicije ne morejo podpirati dosedanjega režima, ker je proti njemu velika narodna večina in ker se je baš radi njega proti njemu ustvaril tudi opozicijski blok. Po takem odgovoru bi moral Pašić že v torek ali pa v sredo naznaniti kralju, da ne more sestaviti poslovne vlade, ker za to nima potrebne večine. Tega pa ni storil, ker se še vedno zanaša na Pribečevića in na njegove pristaše. Pribečević je namreč že v torek izjavil v demokratskem klubu, da se Pašićovo vabilo in ponudba ne da kratkoma odkloniti. — Jaz sem vedno sodeloval z ljudmi, ki stojijo necmajeno na stališču vidovdanske ustave in ko sedaj Pašić na tej podlagi vabi k sodelovanju, se moram poprej še posvetovati s svojimi prijatelji. — Tako približno je dejal in s tem je rešitev položaja za nekaj časa v njegovih rokah. Če dobi na svojo stran kakih 20 demokratskih poslancev, kar je pa zelo težko, bo skušal Pašić z njimi in s Turki prevzeti novo vlado. Neznosno stanje bi se s tem zavleklo za nekaj dni, za Pašićovo vlado pa končno le ne bo rešitve, ker ima hrvatsko narodno zastopstvo tudi za Pribečevićevo družbo dovolj močno rezervo ter bo opozicija še vedno lahko zmagala radikale, Turke in peščico Pribečevićevih pristašev.

Član predsedstva HRSS v Zagrebu dr. Krnjevič je dale glede sedanjega položaja sledečo izjavo: Stvari so se torej razvile tako, kakor smo mi pričakovali. Mi smo bili prepričani, da Nikola Pašić ne bo čakal, da bi ga strmoglavili v skupščini, marveč da bo podal ostavko, čim poslanci naše stranke pridejo v Beograd. To se je tudi zgodilo. Nikola Pašić ni padel na proračunu in proračun tudi še ni sprejet, vendar ima to tudi dobro stran. Odgovoritev sej narodne skupščine ne predstavlja sedaj tiste nevarnosti, ki bi nastala, če bi bil proračun že sprejet. Gotovo je, da bo narodna skupščina zopet pozvana na delo, čim bo rešena kriza. Moje mišljenje je, da se bodo vse stvari razvijale redno in da ne bo prezrt nihče, ki more uspešno sodelovati pri reševanju krize. Glavno skrb za to stvar pa imajo načelniki opozicijskega bloka, katerim je z naše strani zagotovljena vsa pomoč. Kar se tiče proračuna, bomo mi postopali tako, da naredimo vse, da g. Nikola Pašić nikakor ne dobi zopet vlade v svoje roke. Kar se tiče nadaljnjega razvoja stvari, se o tem podrobno ne more razpravljati. Mislim, da se bližamo volitvam, ki so potrebne posebno zato, da se vidi razpoloženje v Srbiji. V Srbiji so posebno potrebne svobodne volitve in mi upamo, da bodo iz volilnega boja izšle znatno ojačene stranke, ki so za sporazum in s katerimi se bomo sporazumeli ne samo v taktičnem, marveč tudi v mnogih programatičnih vprašanjih. Mi smo šli v Beograd tako hitro, ker smo dobili v soboto poziv od opozicijskega bloka. Svoj prihod smo radi stvari same držali tajno.

V Italiji

Je praznoval v nedeljo fašizem z velikimi paradami svojo obletnico. V Rimu je imel Mussolini proslavni in tudi

volilni govor, v katerem obljublja Italiji velik napredek ter da jasno razumeti, da misli pota do tega voditi na škodo drugih narodov. Meje med Jugoslavijo in Italijo je imenoval smešne ter kazal s tem svoj apetit še po novih delih naše zemlje.

Grčija.

V torek se je Grčija na dan obletnice svoje neodvisnosti proglasila za republiko. Do tega je prišlo po sporazumevanju med strankami, ki dobro napreduje. Vojaška stranka in voditelji vseh parlamentarnih skupin so sklenili ustanoviti Ligo za spravo v Grčiji. Prvič v desetih letih se bo torej poskusilo odpraviti ljute boje med rojalisti, Venzelisti in republikanci. Po vsej deželi ta akcija zelo napreduje. Zveza državnih uradnikov objavlja resolucijo, ki odobrava prizadevanja vlade Papanastasijsa in v kateri se izraža želja, da končno zmaga v deželi duh sprave.

Rusko-rumunska konferenca.

se vrši na Dunaju ter ima na dnevnem redu precej vprašanj medsebojnih odnosov. Domnevalo se je, da se bo konferenca takoj prekinila, kakor hitro bi Rusi spravili na dnevni red vprašanje Besarabije, katero so Rumuni po vojni odtrgali od Rusije ter spravili pod svojo oblast. Konferenca še vrši svoje delo, Rusi so pa izjavili, da bodo zahtevali glede pripadnosti Besarabije narodni plebiscit pod mednarodnim nadzorstvom.

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

NAŠI MLADINI IN MOŽEM!

Današnji čas lahko imenujemo čas organizacije. Vse se organizira in le redkokdaj bomo našli še na ugovor, češ, čemu je treba teh strank, čemu teh organizacij. Vsled današnjih življenjskih razmer se mora vsak zavedati, da le v organizaciji je moč, da bo le potom organizacije nekaj dosegel, česar bi bilo samemo izključeno doseči, ali bi bilo vsaj z velikim trudom dosegljivo. Ako izvzamemo našo najvažnejšo in največjo organizacijo, ki skrbi za naš dušni blagor, to je sv. katoliška cerkev, vidimo, da so različni temelji, na katerih stojijo prosvetne organizacije. Najvažnejše so pa gotovo politično-gospodarske in prosvetno-izobraževalne or-

ganizacije in o poslednjih hočemo izpregovoriti par Ne da bi se hvalili, ali gotovo je to, da stojimo Slovenci glede izobrazbe na višji stopnji, kot naši bratje doli na jugovzhodu naše države, ker mi smo pač črpali vsled svoje zemljepisne lege precejšen del svoje omike iz bogatega vrelca zapadne kulture. Gotovo pa je tudi, da smo si mnogo dobrin ustvarili sami, h čemur so nam v veliki meri pripomogla mnogoštevilna naša izobraževalna in bralna društva, naša mladinska vzorna orlovska organizacija in lepo delujoče Dekliške zveze. — Naši voditelji, pokojni dr. Krek, dr. Korošec in drugi, so dobro razumevali zahteve časa, zavedali so se, da bo moglo le ljudstvo, ki bo vsestransko izobraženo na podlagi večnoveljavni krščanski resnici, uspešno kljubovati verskim in narodnim nasprotnikom, zato snovanje in ustanavljanje gori imenovanih društev. Lepo in bujno so se razcvetala ta društva; vladalo je v njih življenje polno veselja, v mnogih krajih so si postavili večje ali manjše društvene domove, ki bodo še poznim rodovom govorili in pričali o delavnosti njihovih ustanoviteljev in bodrili k vztrajnemu delu.

Med svetovno vojno je društveno življenje zaostalo, v mnogih krajih popolnoma prenehalo. Po vojni se je začelo polagoma vzbujati novo življenje, toda ne povsod. V mnogih krajih še čakajo na kralja Matjaša, ki naj bi vzbudil spečo vojsko in jo peljal v nove boje, ne zavedajo se, da se nam približuje nevihta, ker tam iz daljave se podijo temni oblaki, grozeči z bliskom in gromom.

V Ljubljani so ustanovili naši nasprotniki Zvezo kulturnih društev in »Jutro« št. 64 z dne 14. marca t. l. piše: »Treba torej snovati povsod izobraževalne, mladinske, ženske in druge nepolitične organizacije z odlično napredno barvo. Potem pa jih opremiti s knjižnicami, časopisi, s predavanji in raznimi skupnimi nastopi, ki jačijo društvo in mu ohranijo stalno živahnost (pevci, tamburaši, dramski odseki).«

Tako demokrati. In samostojneži? Videč, da so si skrhali orožje nad politično izžolanimi našimi možmi, so si z nova nabrusili svoje orožje in namerili so ga proti mladini, ustanovili so »Zvezo društev kmetijskih fantov in deklet« in začeli izdajati list »Grudac«. Ni nas strah, ne bojimo se teh pojavov, vendar podcenjevati tega tudi ne smemo, ker to so ljudje, ki bodo prišli k tebi, slovenska mladina, v ovčji obleki, znotraj pa bodo grabljivi volkovi, zato bodimo čuječi. Opozarjamo na to tudi našo duhovščino!

Lepo število izobraževalnih in bralnih društev, orlovskih odsekov in Dekliških zvez imamo v lavantinski škofiji, vendar še ne povsod. Zato mora biti naše geslo: V vsaki župniji morajo biti naša društva. Vsak mož naj bo član Kmetijske zveze kot stanovske in izobraževalne, ozir. bralnega društva, kot prosvetne organizacije. Vsak naš fant, ako noče biti član orlovskega odseka, naj bo član izobraževalnega društva, vsako dekle naj bo poleg Marijine družbe, gotovo članica Dekliške zveze. Za prospeh naših organizacij pojdemo z združenimi močmi vsi na delo.

—lj.

Včlanjena društva, pozor! Znižanje taks od 20 odstotkov na 10 odstotkov. Prosvetni oddelek za Slovenijo v Ljubljani je z odlokom z dne 15. III. 1924, št. 3718 potrdil v zmislu člena 103, točke 1. in 2. Pravilnika za izvrševanje določil o taksah iz zakona o trošarinah, taksah in pristojbinah (Uradni list št.376-23), da so gle-

dališke predstave, ki jih prirejajo Prosvetna zveza v Mariboru in v nji včlanjena društva umetniško-diletantiske, oziroma umetniške, torej, da se plačajo pri teh prireditvah od vrednosti prodane vstopnice mesto 20 odstot. le 10 odstot. pristojbin. Prireditve ne sme biti združena s plesno zabavo, (kakršne naša društva sploh ne smejo prirejati!), ker je sicer treba plačati polno takso. Nadalje so teh olajšav deležni samo v Prosvetni zvezi včlanjena društva. Zato opozarjamo ponovno vsa ona društva, ki morda še niso poslala pristopne izjave, da store to nemudoma. Prosvetna zveza bo poslala vsem včlanjenim društvom, najprej onim, ki bodo za to poslala, overovljeno potrdilo o pravici do znižanja taks. Stroški za to znašajo 14 D. S tem potrdilom in s potrdilom o sprejemu v Prosvetno zvezo se bodo izkazovala društva pristojnim finančnim oblastem.

V Ptujju je v nedeljo, dne 23. t. m. sestanek odbornic DZ nad vse pričakovanje lepo uspel. Župnije, kjer še imajo DZ a jih bodo v kratkem ustanovile, so tudi poslale zastopnice. — Prva dva okrajna sestanka DZ v Celju in v Ptujju sta pokazala, da bodo DZ v doglednem času postale lepe, izpopolnjene, disciplinirane dekliške organizacije na štajerskem. — Tajništvo Prosvetne zveze.

Tedenske novice.

ZUPANSKI TEČAJ

se vrši

v nedeljo, dne 30. marca ob 9. uri v Kozjem (okrajna posojilnica) za sodni okraj Kozje.

Župani in odborniki! Udeležite se polnoštevilno! Govorijo gg. uradniki-strokovnjaki, o vojaških zadevah pa gospod podpolkovnik Jurkovič.

Županski tečaj v Celju dne 16. marca 1924. se je vršil ob lepi udeležbi županov in obč. odbornikov iz vseh vabljenih okrajev, zlasti številno je bil zastopan laški okraj. Tečaj je ob 9. uri dopoldne otvoril g. župan Martin Steblovnik s pristrnim pozdravom na predavatelje in udeležence ter podelil najprej besedo gosp. kapetanu Juvancu. Gospod kapetan je v lahko umljivi obliki razložil najvažnejša določila novega vojnega zakona ter obširno navajal najrazličnejše slučaje, kako je mogoče doseči olajšave in ugodnosti, ki jih zakon omogočuje. V nadaljnjem je gospod kapetan odgovarjal na celo vrsto vprašanj, s katerimi so ga obsipavali župani in odborniki. Sledilo je predavanje gospoda okrajnega komisarja dr. Antona Tarčnika o nalogah, ki spadajo v samostojni delokrog občine. Predavatelj je v obširnem predavanju temeljito obdelal vse mogoče slučaje, ko občina sme in more samostojno poseči vmes pri delu za red, varnost in blagostanje v občini. Soglasna prošnja vseh udeležencev, da bi gospod komisar svoje predavanje priobčil v »Občinski upravi«, je bil najjasnejši dokaz, koliko novega in koristnega je podal gospod predavatelj. Kot tretji je predaval g. okrajni komisar dr. Lev Brunčko o gospodarskih nalogah občine. Tudi njegovim izvajanjem so vsi udeleženci sledili z največjim zanimanjem in stavili na predavatelja celo vrsto vprašanj. Tečaj je trajal čez poldne. Zaključil ga je g. Steblovnik, ki se je vsem predavateljem iskreno zahvalil za njihov trud in izrazil željo, da bi se slični tečaji še večkrat priredili. Tej želji so se pridružili tudi vsi drugi udeleženci.

Duhovniške vesti. Obolela sta gg. kaplana Janez Ogulin v Marenbergu in Stefan Stiper v Ljubnem v Sav. dolini. Župnija Razbor nad Zidanim mostom je podeljena dosedanjemu žetalskemu g. kaplanu Jakobu Kalan.

Kateheti, pozor! Kateheti naj pošljejo do 15. aprila 1924 prosvetnemu oddelku v Ljubljano prijave za nagrado. Prijava se naj izvrši tako, kakor je to označeno v »Uradnem listu« št. 8 iz leta 1923 s to razliko, da navedejo samo čas od 1. januarja do 31. marca 1924.

Prerana smrt blagega Slovenca dr. Hinka Irgolič. Dne 20. marca 1924 je umrl v Nišu v Srbiji na vnetju slepiča inšpektor v beograjskem ministrstvu pravde in predsednik invalidske komisije v Nišu velikonedelčan dr. Hinko Irgolič. Temu blagemu in zaslužnemu Slovencu je zapisal prijatelj domačin te le vrste v spomin: Kruta, neizprosna smrt nam je ugrabila sredi neumornega dela rojaka dr. Irgoliča. Šel je kot šef komisije v Niš pomagat invalidom, deleč pravico; a tam si našel sam pravico, da Te je Vsemogočni poklical na večno plačilo. Ponos si bil svoje rojstne vasi, katero si iskreno ljubil, dika priprostih kmetijskih ljudi, svojih rojakov, katerim si bil vedno naklonjen, a prerano si šel od nas. Bil si navdušen Jugoslovčan, pri tem pa nisi pozabil nikoli, da te je rodila priprosta kmečka mati pod slamnato streho. Srečen si, da si prost telesnih spon, ki so ti celo leto prirejale velike bolečine, združen s svojim Bogom si nas zapustil. Bodi ta lahka bratska srbska zemljica. Morebiti ti ni pel ob zadnji tvoji poti v hladen grob zvon tam doli v Nišu, zato pa so žalostno doneli v Tvoji domačiji novi zvonovi velikonedeljski in barbarski žalostno tebi v slovi, vzbujajoč v nas spomine na tiste lepe dni, ko si še čil in čvrst kot izvrsten ministrski višji uradnik bival med nami na oddihu. Slava Tvojemu spominu. Tvoji prijatelji in znanci stojimo sočutno ob strani tvojim težko prizadetim staršem, bratom, sestram in soprogi.

Sopirenje slabostojnežev pri Sv. Petru pri Mariboru. Znano je, da slišijo naši samostojneži tudi po zimi travo rasti, zato se prav nič ne čudimo klobasariji, ki si jo je v svoji omejenosti privoščil nek samostojnež v eni zadnjih števil »Kmetijskega lista«. Napadene osebe se seveda za samostojno packanje zmenijo toliko, kot luna za psička, ki jo oblaja, kajpaga po noči, dasiravno naše sa-

mostojneže trka luna tudi po dnevi. Na zamerimo jim, da imajo take skomine po županskem stolčku, saj ni malenkost imeti pripravljeno sobo, mizo in sedeže za župansko čast, županske časti pa od nikoder ni Niti se ne čudimo, da se naši samostojni junački razumejo na politiko toliko, kolikor neka taka trčavska veličina na socialno skrb, ko je rekla: Revez naj pogine, če ne more živeti. In revežev je dandanes precej, posebno med viničarji in kočarji. Ta bi bila lepa, da bi nam taki »prijatelji« revežev gospodovali v občini! Nedavno sta prišla naše »kmetijace« tolažit sam šentiljski Mermolja in Tone Lipovšek. Namepravali so ustanoviti neko zadruo, da bi lažje lovili pristaše za svojo polomljeno stranko. Prepričani smo, da šentpeterčani ne bodo šli na ta lim. Pa še nekaj drugega dokazuje brihtnost naših samostojnežev. Za tisto brihtnost se jim pač lahko posmehujejo vse kure naših samostojnežev. Dne 10. marca so se vršile volitve novega cerkvenega ključarja. Cerkvene postave pravijo, da sme biti cerkveni ključar le odločno krščanski mož. In naši samostojneži so v svoji svetniški domišljavosti res mislili, da bo samostojnež izvoljen za ključarja. Takol Pucelj se veže z zemljoradniki, ki so najstrupenejši sovražniki kat. Cerkve, naši samostojneži pa bi bili cerkveni ključarji? Trčovski ata, povejte nam, ali se ne pravi postaviti samostojneža za cerkvenega ključarja — postaviti kozla za vrtnarja? No, pa saj je tui to izvrstna »reklama« za samostojno pamet in stranko.

Zahvala jarenskega Orla. Jarenski Orel se lepo zahvaljuje vsem darovalcem Jarenskega orla posebno še pa občanom Vukovske, ki so darovali lepe svote jarenskega Orla. Darovalcem ključje jarenski Orl: Bog plati!

Smrt daleč na okrog znanega obrtnika. Poročilo od Sv. Marjete ob Pesnici. Umrli je v petek, dne 21. marca, ob 5. uri zjutraj posestnik in kovaški mojster g. Karol Čížek v 73. letu. Blagopokojnik je bil v vseh krogih zelo priljubljen, o čemur je pričala nad vse številna udeležba pri pogrebu, kakoršnega že dolgo nismo videli pri Šmarjeti. N. v m. p.!

Redok sluščaj — v eni hiši dva mrliča. Od Sv. Ruperta v Slov. gor. poročajo: V nedeljo, dne 23. t. m., je v Dolgih Njivah po kratki bolezni zaspal vrli posestnik in star naročnik »Slovenskega Gospodarja« Franc Laufer. Drugi dan pa mu je sledila njegova šiletna tašča. 23. let sta v miru skupaj živela, skupaj so nju nesli k pogrebu in skupaj bodeta v eni jami čakala vstajenja. Bog njima daj večni mir! Vsem ostalim naše sožalje!

Umrli je pri Sv. Jerneju v Ločah dne 24. t. m. v starosti 78 let po mučni bolezni Marija Rojko, sestra znanega nekdanjega narodnjaka in gostilničarja v Hočah tik župne cerkve. Rajna je preživela večino let pri Sv. Jerneju, prej kot gospodinja rajnega župnika Franc Pintar, sedaj kot prevzitarica pri svoji nečakinji. Bila je radi svojega tihega, priključnega značaja obče priljubljena, pa zaradi svoje odkritosrčne pobožnosti spoštovana. Vsak dan je hodila v cerkev, vsak dan pristopala k sv. obhajilu, ure in ure premolila pred Najsvetejšim zjutraj in večkrat se popoldne. V resnici se more o njej reči: Molila je, dokler jej niso prsti ob rožnemvencu otrpili, v cerkev hodila, dokler jej niso noge odpovedale, zato se pa tudi sme o njeni smrti reči: »Blagor martvim, kateri v Gospodu umrjejo, zakaj njihova dela gredo za njimi.« N. v m. p.!

Pogreb skrbno gospodinja. Pri Sv. Marjeti niže Ptuj smo pokopali nad vse skrbno gospodinja, 60 let staro Marjeto Donaj iz Poranina.

Nepoznan utopljenec. Od Sv. Marka niže Ptuj poročajo: Dne 21. marca si je tukaj iz Drave potegnilo truplo približno 40 let starega moža; domneva se, da je ponesrečen splavar. Truplo je močno razdejavano, moral je že dalje časa biti v vodi. Velikost srednja; glava je brez las in brk; na sebi ima vijoličast jopič s črnimi gumbi, črn telovnik, rujave hlače, belo perilo. Pri sebi ima črno in rujavo rokavico.

Ogenj pri Sv. Barbari v Halozah. Na praznik sv. Jožefa je izbruhnil pri Sv. Barbari v Halozah in sicer v skladišču trgovca E. Blasa pred župno cerkvijo preko ceste požar. Požar je najbrž zanetila hudobna roka iz maščevalnosti. Ogenj so še k sreči pravočasno zapazili orožniki, ki so zbudili domače. Požar v skladišču je bil tako silovit, da je gnalo goreče iskre do zvonika in je bil zvonik z novimi zvonovi in celica cerkev v nevarnosti. Škoda je zelo velika, a gospod Blas lahko govori pri vsej nesreči, da ni eksplodiral na pol polni sod petroleja. Eksplozija petroleja bi bila vse raznesla in gotovo zahtevala tudi človeške žrtve.

Greznja z orožjem. Na veselici dne 17. pr. m. se je hotel ustreliti iz revolverja, baje radi nesrečne ljubezni, Fric Vreg, mesar in gostilničarski sin v Leskovcu pri Ptuj. Kot gostilničar je dvoril svoje mile goste z revolverjem v žepu. Istega se mu je končno k sreči odvzelo, še predno je začel prelivali kri. Leskovška zelo agilna orožniška postaja že dolgo natančno preiskuje, ali ni hotel prenapetnež mogoče mesto sebe, nekaj svojih gostov poslati na oni svet. Absolutno nedopustno pa je, da se na javnem prostoru z nošenjem ostro nabasane orožja ogroža življenje posetnikov veselice in to v nabito polnih gostilniških prostorih! Zategadelj bi bilo zanimivo zvedeti od okrajnega glavarstva v Ptuj, na kakšni podlagi se je imenovanemu vročevrtniku izdal orožni list?

Po prvega aprila je poslal dne 19. t. m. Stefan Buniček množico kmetov vinogradnikov. Pri cerkvi je dal oznaniti, da pride v gostilno Vreg v Leskovcu pri Ptuj vinski kupec, kateri bo dobil v kupil več vagonov vina. Kmetje, in to celo iz oddaljene Hrvaške so naselili brezvestnežem ter čakali z vinskimi vzorci od ranega jutra celi dan. Kupca pa ni bilo od nikoder. Izostal je tudi Buniček brez vsakega pojasnila. Kje pa škoda trpita dva, tretji dobiček ima — pravi pregovor in tako si je

zadovoljno mel roke gostilničar Vreg, kateri je bil, kakor se domneva, z B. v zvezi. Koliko je na tem resnice, bode dognala preiskava tamkajšnje orožniške postaje. Potegnjeni in razjarjeni vinogradniki, ki že dolgo trpe silno pomanjkanje radi vinske krize, si hočejo poiskati pravice pred sodiščem.

Za nove zvonove na Polenškaku. Vesel je bil predpustni čas pri nas. Imeli smo lepo število porok. Gosti pa so bili povsod radodarni ljudje obojega spola. In tako so nabrali za zvonove na »luštnem gostovanju« Kolarič—Vršč 1600 K, Petek—Krajnc 1000 K, Janžekovič—Hojnik 534 K in Horvat—Mikša 508 K. Vsem darovalcem hvala prisrčna, poročencem pa želimo sreče, zadovoljnosti in blagoslova božjega na mnoga leta. — Polenšani so pač vneti za čast božjo in radi tega zelo radodarni. Poleg te lepe lastnosti, še jih diči velika ljubezen do rojstne župnije. To je pokazal nepobitno — daleč v Ameriki se nahajajoči naš rojak Franc Majcen, ki je poslal lep prispevek za naše nove zvonove 12.000 K. Torej še onstran »velike mlake« se zrcali — radodarnost — kot hvalevredna lastnost Polenšanov. — Majcenu pa iskrena zahvala in Bog ga čuvaj v daljni tujini. Polenšani, ki imate svojce v Ameriki ali kje drugje, to vam bodi vzgled, povabite tudi vi svoje, da prispevajo za naše bodoče bronaste oznanjevalce, ki bodo krasno doneli, a še lepše brneli raz naš mogočni zvonik. Ker pa bodo stali 800.000 kron, a naša župnija je mala in težko bomo zmogli, ali vključ temu nam ne upada pogum, ampak korajža velja!

Iz savinjskega orlovskega okrožja. Iz Savinjske doline poročajo razveselivo dejstvo, da se namreč tamkaj orlovstvo vedno bolj širi in že ustanovljeno pa živahno deluje. Glavna zasluga za porast ter procvit savinjskega orlovskega okrožja gre okrožnemu predsedniku bratu Antonu Ocvirk iz St. Pavla pri Preboldu. Še le pred kratkem ustanovljeni orlovski odsek v Solčavi je dobil na Jožefovo novega brata, v na novo ustanovljenem odseku v St. Andražu pri Velenju. Na Jožefovo se je vršil v St. Andražu pri Velenju ustanovni sestanek Orla. Sestanka sta se udeležila poleg okrožnega predsednika še dva zastopnika sosednih odsekov. Pristopilo je takoj nad 40 fantov. Pohvaliti moramo tudi g. župana, ki je ustanovitev pozdravil z iskrenimi besedami ter obljubil svojo pomoč in sodelovanje. Novi odbor, kakor tudi vnaša in veselje, katero so pokazali fantje pri ustanovitvi, so nama porok, da ne bode ostalo samo pri začetku. Vam pa, dragi fantje, kličevo: Krepko in neustrašeno naprej po začrtani poti! Pokažite vašo krepko voljo ter kremenit značaj s tem, da bode vaš odsek sicer najmlajši v Savinjskem okrožju, postal po svojem delovanju prvi ter služil za vzgled sosednim odsekom. S to željo pozdravlja okrožje, kakor tudi sosedni odseki novi odsek, ter mu kličevo: »Kvišku k solncu, k svetlobi! Bog živi!«

Kako življenje — taka smrt. Iz Rajhenburga poročajo: v rajhenburškem premogovniku je bil zaposlen kot streljač 63 let stari Antgn Zibert. Bil je pijanec in surovina, ki se je vedno prepiral s svojo ženo in jo tudi večkrat pretepaval. Radi pijančevanja in družinskih nemirov je sklenil, podati se prostovoljno v smrt. Da se reši življenja, si je ugal pod seboj kar celo kilo dinamita, ki ga je raznesel na vse strani. Njegovi tovariši, ko so videli ta samomor, so enoglasno bili mnenja: Kako življenje, taka smrt.

Zalostno in veselo iz Buš. Dne 18. marca smo spremili k večnemu počitku blagega gospoda župnika Jakob Kraljnc. Veličasten je bil pogreb. Čeravno pred praznikom, je vendarle prihitelo 17 duhovnikov, pod vodstvom preč. g. kozjanskega dekana Marko Tomažiča, da vzame slovo od pokojnega in priporoči njegovo dušo božjemu usmiljenju. Cela bučka fara in sosedje so rajnega gospoda spoštovali, ker je bil plemenitega srca in vzoren duhovnik. Bog daj dobremu gospodu večni mir, mi Bušani pa se ga bomo v znak hvalečnosti spominjali v molitvah. — Za provizorja je imenovan g. Miloš Turk. — Dne 16. marca se je vršil pri g. Vahu občni zbor Kmetске zveze. Prostor je bil nabito poln, tajnik g. Dečelak je razložil navdušenim poslušalcem politični položaj. Zborovalci so odobrili taktiko Jugoslovanskega kluba in mu izrekli zaupanje vsi, razen znanega Sikoščka, ki veruje v »Kmetijski list« bolj kakor v Boga. No, bilo je tudi vsaj nekoliko zabave, poleg resnega predavanja, ko je Sikošek kvasil in trdil reči, katerih sama ne veruje, če je pri zdravi pameti. Ustanovil se je nov odbor, ki bode delal na to, da bodo volitve, kedaj pridejo, za Kmetško zvezo dobro izpadle.

Na Rakovniku so pričeli dne 24. t. m. zopet zidati. Zimski čas so porabili, da so postavili odre za oboke. Zanimivo so podatki, ki nam govorijo o pravem pravcatem gozdu, ki stoji (ali leži) v tej veličastni stavbi. Pokončnih tramov je na zunanjem odru za dolžino 2 km 600 m, podolžnih za 1.463 m, prečnih 1537 m, pri križišču za 510 m. Pri notranjem odru je pokončnih 1.000 m, podolžnih 270 m, prečnih 810 m, za oboke še posebej 3.367 in 800 m. Vsega skupaj torej 12 km 535 m! To bi bilo nad 4000 debel, po 4 m visokih! — Salezijanci se še enkrat obračajo na vse Marijine čistivce, da jim pri tem težkem podjetju po svojih močeh pomorejo. Za okna so se našli dobrotniki v teku 14 dni. Sedaj je na vrsti veliki oltar, ki bo stal okoli 1.000.000 kron, pa obhajilna miza in prižnica, ki bosta stali približno 400.000 kron. — Priporočamo tudi mi najtopleje vsem našim čitateljem!

Narednik — zverinski morilec svojega prijatelja. V Zagrebu je bil pri tamošnji diviziji uslužben Slovenec — narednik Rumpl iz Kamnika na Kranjskem. — Dolgoletno prijateljstvo ga je vezalo s trgovcem Kelkovičem, ki je stanoval v Zagrebu v Novi vasi in s katerim se je Rumpl sprijateljil že med vojno. Ker je Rumpl bolj razsipno živel, je porabil mnogo več denar-

ja, kakor je dobival plače. Da si pridobi potrebnih sredstev, je trgoval pod roko z raznimi sumljivimi predmeti, katere je prodajal svojemu prijatelju Kelkoviču. Zadnji čas pa je trgovina bolj slabo šla in Rumpl je zabredel v dolgove. Prosil je večkrat prijatelja za posojilo, ker ga pa ni dobil, ga je sklenil ubiti in oropati. Zvabil ga je v nek samotni vojaški magacin, kjer ga je ustrelil, truplo pa je spravil pod staro pisalno mizo. — Nato je odšel v trgovino umorjenega, kjer je z njegovimi ključi odprl vrata ter naložil v nahrbtnik vrednostne stvari. Denarja je našel v blagajni samo par tisoč dinarjev, dasi je pričakoval, da bo našel par stotisočakov. Z nahrbtnikom na rami je zapustil trgovino; na ulici pa ga je ustavil stražar, ki je menil, da ima pred seboj kakega tatu. Na policiji je Rumpl skesano priznal svoj zločin. Komisija, ki se je podala na kraj umora, je v resnici našla pod pisalno mizo nesrečnega trgovca, katerega je njegov prijatelj iz pohlepa po denarju umoril.

Na gostiji Prapetnik—Medik pri Veliki Nedelji so svatje darovali za Dijaško kuhinjo v Mariboru 135 D, katere je nabral Janez Hrčič. Prisrčna hvala!

Svatje ob priliki zlato poreke g. Jurija in Marije Lah v Pongercih so darovali Dijaški kuhinji v Mariboru 132 D. Prisrčna hvala!

Zakon o veličastnih imenikih in Zakon o občinskih veličastnih se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Krasne razglednice za Velikonoč se dobijo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

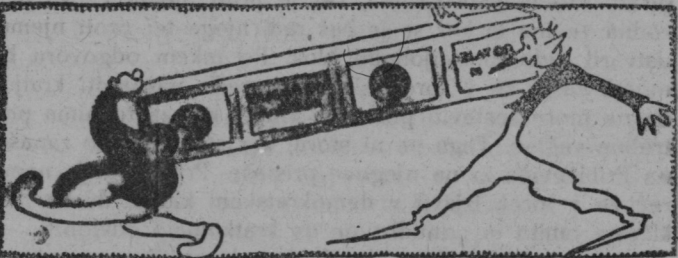
Izseljencev v Kanado. Naše društvo »Navigazione Generale Italiana« v Genovi, katero vzdržuje ekspresne parobrodске zveze z New-Yorkom in glavnimi lukami Južne Amerike, vzpostavlja pričetkom prihodnjega meseca direktne ekspresne zveze s Kanado. Dne

marca t. l. odpotuje iz Geneve za Kanado parobrod »Amerika«, na katerem so s posebno pažnjo pripravljene prostori za izseljence. Opozorjamo izseljence za Kanado, kateri žele potovati z našo progo, da jim bo naš urad preskrbel brezplačno kanadsko garancijsko pismo (afidavit). Natančnejše informacije daje Putniški ured Jadranske banke, Zagreb, Petrinjska ulica 6 in ekspozitura Jadranske banke, podružnica Maribor.

Nova specijalna električna brusarna je otvorena v Celju v brivnici Koštomaj.

Bogati bi hoteli postati vsi, ali varčevati o pravem času in na pravem mestu, to zna malokdo. Napačno varčevanje, pravzaprav razsipavanje denarja, je kupovanje slabega blaga, posebno, če gre za blago, ki se ves dan uporablja ter se mora često prati. Našim čitateljem, ki potrebujejo tkanine, šifon, izgotovljeno perilo, obleke, pletenine itd., priporočamo, da se z zaupanjem obrnejo na najstarejšo trgovsko hišo, ki je na najboljšem glasu, na trdko R. Miklauc, Ljubljana 371, kjer lahko dobe v vseh zaželenih količinah in cenah izgotovljeno perilo in obleke, ali pa po meri izdelane v lastnih delavnicah.

I.

Po časnikih povsod se bere, da »Zlatorog« zamorca pere — ko brata Čuk sta to seznama, po milo koj sta se podala.

(Nadaljevanje sledi).

Gospodarstvo.

Velika nevarnost grozi našim vinogradnikom. Največje nevarnost za naše vinorodne kraje v Sloveniji je pač italijansko vino. Ako bi se posrečilo Italijanom, da bi se jim dovolilo pod količjak sprejemljivimi pogoji uvažati k nam svoja vina, potem bi taka pogodba pomenila smrt za naše vinogradništvo. Italijani upajo s popolno sigurnostjo, da jim bo uspelo pri trgovski pogodbi z našo državo, se vtihotopiti k nam z italijanskimi vini. Da je naša trditve resnična, nam dokazuje dejstvo, da že romajo okrog po Sloveniji italijanski agenti, ki ponujajo našim gostilničarjem italijanska vina na prodaj. Pred nekaj dnevi se je mudil en tak italijanski vinski mešetar v Slov. Bistrici, kjer je obrazil vse krčme in imel je seboj cele zaboje vzorcev italijanskih vin. V Slov. Bistrici se ni spustil s tem Italijanom nobeden krčmar v kupčijske manevre, ampak so vsi odločno odklonili italijansko robo. Iz Slov. Bistrice je odšel Italijan praznih rok, a kar se mu ni posrečilo v Slov. Bistrici, pa se mu bo kod drugod in naenkrat bo Slovenija preplavljena z italijanskimi vinskimi agenti. V očigled ravnokar označeni resni nevarnosti, ki preti našemu vinogradništvu, bi se morali slovenski vinogradniki tesno strniti in storiti vse korake, da se zavez nevarnost preplave Slovenije z italijanskimi vini. Vinogradniki, sedaj je še čas, torej na noge!

»Čugi« ali natege za vino ali sadjevec so zdaj stekleni jako dragi in se v kletah kaj radi pobijejo. Mi si pa take lahko sami pridelamo doma, ako sadimo seme od neke vrste leptičnih bučk, katere ravno za to pravo rodijo primerne plodove. Seme se mora dati naprej kaliti, potem se vseje na prav solnčni kraj v globoko, jako gnojno zemljo od srede do konca meseca aprila. Sploh je sajenje in vzgoja enaka, kakor pri kumarah. Več ko se za podlago da gnoja, tem lepše rastejo in tem večji je pridelek. Ker so proti spomladnem

mrazu jako občutljive kakor kumare, jih je tudi dobro, dati kaliti v lončke in sredi maja še le mlade rastlince na stalno mesto presaditi. Rast imajo očitno živahno in oprijemljivo se na k njim postavljene rogovilaste kole ali po napetem srabotju ali vrivicah. Nekateri jih sadijo zaradi lepega cvetja ob verandah in plotih. Kdor vpošlje v pismu naprej 4 D, dobi eno porcijo z obratno pošto od Ivo Krajnc, Zalec 100.

GNOJISČE IN POSTOPANJE Z GNOJEM.

Gnojisče naj bo nameščeno blizu hleva, ako je mogoče, malo na vzvišenem prostoru, po možnosti naj bo na severni strani hleva, da je bolje zavarovano proti vplivu solnčnih žarkov. Med hlevom in gnojščem naj bo toliko prostora, da se lahko gnoj dovaža in odvaža in da ne pride gnojica do zidu hleva, vsled česar bi trpel zid in zdravje živine.

Tla gnojisča morajo biti neprodorna za gnojico. Kjer imamo težko glinasto zemljo, tam je stvar lahka. Na takem prostoru je treba zemljo le zgostiti in steptati. Težje je, kjer je zemlja lahka in peščena. Tam je treba navoziti glin vsaj 25 do 30 cm na debelo, ter jo močno stepsti. Seveda najboljša je tlakano gnojisče. Tako gnojisče je trdno, da se lahko vozi po njem, dočim se na glinastih tleh kolesa udirajo in naloženi vozovi težko izpeljejo. Dno gnojisča ne sme biti vodoravno, ampak mora polagoma padati od vseh strani proti gnojnični jami, da se v njo scejja vse preobila gnojica, katere gnoj ne more popiti, če smo ga poskropili.

Dno gnojisča naj leži na površju zemlje, vglobljena gnojisča se čim dalje opuščajo. Ako tega ni mogoče, se napravi k večjemu pol metra globoko. Kjer imajo gnojisča na vzvišenem mestu in ako je mogoče izpeljati na najnižji strani gnojisča pot da se lahko vozi z vozovi, se naj napravi iz gnojnične jame na najnižjem mestu železno cev s pipo, da se lahko gnojico nataka v sod. Delo gre hitro naprej, ter se obvarujemo velikih stroškov za nabavo sesalk. Gnojisče naj bo obdano s primerno visokim in debelim zidom iz kamenja, betona, ali opeke, da nam ob nevihtah ne poplavlja deževnica gnojja. Okoli gnojisča napravimo majhen jarek za odvajanje deževnice. Kapnice se pa najlažje obvarujemo, ako napravimo ob straneh žleb.

Jama za gnojico mora biti dovolj velika, neprodorna, zategadelj je najboljša zidana in zamazana s cementom, ali pa cela iz betona. V jamo izpeljemo iz hleva cev, po kateri se scejja scalnica. Jama naj bo en meter globoka, a ne nad 1 in pol metra. Zidi in dno gnojnične jame naj bodo 15—20 cm debeli, da kar manj propuščajo gnojico. Dno jame naj bo na tistem mestu najgloblje, kjer bo prišla cev od sesalke, ali se pa napravi na dotičnem mestu 20 cm globoka jama, v katero se potem postavi sesalka, seveda mora biti tudi dobro zalita s cementom.

Velikost gnojisča se ravna po tem, koliko glav odrasle živine imamo. Na vsako odraslo žival računimo 6 kv. metrov osnovne ploskve gnojisča. Osnovna ploskva je dno gnojisča. Globokost je že prej navedena, dolžina in širina se izračuna na podlagi navedenega pravila. Za eden komad živine se vzame živinče težko 500 kg; drugače rečeno: eno odraslo govedo, ali štiri teleta, ali štiri odrasle svinje. Vsak gospodar zna povprečno ceniti, koliko tehta žival in na podlagi tega lahko izračunamo vso živino v komade odrasle živine, potem lahko tudi izračunimo, kako velika naj bo snovna ploskva za gnojisče, širina in dolžina.

Na primer, ako s preračunanjem najdemo, da so na gospodarstvu 4 odrasle živali, potem mora znašati dno gnojisča 24 kv. metrov. Tedaj napravimo 6 m dolgo in 4 m široko gnojisče.

Gnojisče je dobro, da obsenčimo, ter zasadimo okoli gnojisča hitro rastoča drevesa, kakor lipo, divji kostanj itd., da ga obvarujemo pred žgočim solncem in hudimi vetrovi. Nekateri napravijo celo strehe nad gnojščem, da obvarujejo gnoj pred dežjem in solncem.

Tudi na gnojšču moramo imeti red. Gnojisče razdelimo na par delov, na primer na štiri dele. Ko je prvi del poln, se navozi v drugega itd., tako lahko dobimo gnoj, kakršnega rabimo in zaradi tega, da ne leži eden gnoj predolgo na gnojšču, drugi, nezreli pa bi se izvažal. Gnoj smemo nakupičiti k večjemu za poldrugi meter na visoko.

Da nam ne uhaja ubežljivi amoniak, potrositi je gnoj večkrat z zemljo. Posebno črna in glinasta zemlja ima to lastnost, da vsrkava plinaste snovi, zlasti amoniak.

Izpodkidani in na gnojisče spravljani gnoj je pooddeljenem mestu enakomerno razgrniti in poravnati. Napačno delajo tisti gospodarji, ki zvrčajo skidani gnoj v kupčke, katere puste potem kar tako ležati. — Kjer imajo več vrst hlevskega gnojja, je iste po celem raztrositi, tako se različni gnoji dobro zmešajo ter dobimo gnoj enake sestave.

Gnoj je treba večkrat dobro stlačiti, prelahko ležeči gnoj se prehitro razkrajja, se preveč posuši. Gnoj se najbolje stlači z živino. Prešičev in kur ni puščati na gnoj, ker ga razrijejo in razbrskajo.

Skrbeti moramo, da bo gnoj zmiraj vlažen, toda ne premoker. Gnoj ne sme ležati v luži, pa ne preveč na suhem. V luži ležeči gnoj se slabo razkrajja ter uhajajo iz takega gnojja najvažnejše snovi. Po potrebi ga polijemo z gnojnico in sicer s pumpo ali s korcem. Gnojica, katere gnoj ni popil, se scejja nazaj v jama, ako je gnojisče pravilno narejeno. V poletnem času je treba gnoj pogosto zalivati, ob vročih dnevih tudi vsak dan. Večerne ure so ravno pripravne za to delo.

Paul Šerc, ekonom, Zavrč.

Kakšne previdnosti je treba pri nakupu in vzorkovanju umetnih gnojil? Kdor se je le količkaj bavil s trgovino z umetnimi gnojili, posebno prejšnje čase, ta ve, da se trgovina z nobeno drugo robo ni toliko zlorabila. Danes, ko je ta trgovina urejena in se umetna gnojila skoraj splošno dajejo preizkušati, pa se dejanska ponarejanja le še poredko dogajajo, in če se sem ter tja na kaj takšnega pride, opozorijo že prizadeti krogi v svojih organih na dotične slučaje. Žal, zamolčijo oslepjenosti sami bodisi iz strahu pred zasmehom, bodisi iz lastnih egoističnih razlogov mnogo takih slučajev, ali pa se branijo, če jih vendar odkrijejo, sleparskega liferanta razkrinkati. Ako kupi kmetovalec ničvreden gnoj, oškoduje se dvakrat. On plača robo dražje, ki je popolnoma ničvredna, ali pa samo malovredna, z druge strani je pa občutljivo oškodovan pri košnji in žetvi, ker zemlji ni dal onih redilnih snovi, ki bi jih bil moral dati. Najboljša obrana pred sleparstvom je, da se kupujejo umetna gnojila po analizi javnih preizkuševališč ali zaprišenih kemikov, ali pa naravnost, oziroma s posredovanjem trgovcev, zadrug, posojilnic in gospodarskih društev ali domačih tvrdk, katerih poštenost in solidnost je po dolgoletni izkušnji potrjena.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 6 konj, 9 bikov, 158 volov, 324 krav in 3 teleta. Skupaj 500 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 24. marca 1924 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 12.75—15, poldebili voli 10—12, plemenški voli 9—10, biki za klanje 9—12, klavne krave debele 12—12.50, plemenske krave 10.50—11.75, krave za klobasarje 8—10, molzne krave 10—12.50, breje krave 10 do 12.50, mlada živina 11.75—12.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. 1 kg 25 do 27 D, II. vrste 22—24 D. Meso bikov, krav, telic 1 kg 19—20 D. Telečje meso I. 1 kg 30 D, II. vrste 1 kg 26 D. Svinjsko meso sveže 1 kg 30—40 D.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 21. marca 1924 se je pripeljalo 205 svinj, 3 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 200—250 D, 7—9 tednov stari 275—300, 3—4 mesece stari 500—650, 5—7 mesecev stari 1050—1150, 8—10 mesecev stari 1325—1550, 1 leto stari 1750—2500. 1 kg žive teže 20—22.50, mrtve 25—28.75, koze komad 200—250.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govedine I. 23—27 D, II. 22—24, III. 19—20 D. Teletina I. je po 26—30, II. 24—25 D. Svinjina je po 30—40 D. — Konjsko meso: 1 kg I. 12—15, II. 8—10. Kože: 1 komad konjske kože 175—200, 1 kg goveje kože 17.50—20, 1 kg telečje kože 30, svinjske kože 13—14, 1 kg gornjega usnja 120, podplavov 80—125, Perutnina: 1 piščanec majhen 35, večji 45, kokoš 60, raca 75, gos 100—130, purani 110—200, domači zajec majhen 17.50, večji 45. Jabolka so po 6—11 D 1 kg. Žito: pšenica 3.50, rž 3.25, ječmen 3, oves 3, koruza 3, proso 3.50, ajda 3, fižol navaden 4 do 6, leča 14. Mleviski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.25, št. 1 6, št. 2 5.75, št. 6 5, št. 7 4. 1 kg prosene kaše 7.50, ješprenj 7, otrobov 2, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—8, ajdove moke št. 1 8, št. 2 7, kaše 6. Krma: sladko seno 80—100, otava 100, ovsena slama 75—80, Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 200, mehkih 175, 1. trbovljskega premoga 42—45, velenjskega 27.30, 1 kg oglja 1.50—2, koksa 1—2.

OBDELOVANJE TRAVNIKOV.

Vsak umni kmetovalec mora gledati na to, da pridelja kolikor mogoče mnogo krme in da redi veliko živine. Živinoreja in pridelovanje krme se dandanes še najbolj izplača. Pridela kmetovalec veliko krme, redi veliko živine, tedaj pridelja tudi veliko gnojja, lahko gnoji zopet bolje, pridelja zopet več krme.

Vendar pa za obdelovanje travnikov naši kmetovalci store toliko, kakor nič. Še več kakor enkrat toliko krme bi se v naših slovenskih krajih lahko pridelalo in še več ko enkrat toliko živine redilo, ako bi se travniki umno obdelovali. Kakor je potreba na njivi gnojiti, sejati, okopavati, vlačiti itd. ako hočemo, da kaj zraste, ravno tako bi bilo tudi potreba travnike obdelovati, ako hočemo dosti krme pridelati. Koliko travnikov vidimo zanemarjenih, kjer raste mah in kaka slaba trava, namesto dobre in redilne krme. Koliko travnikov je mokrih, kjer raste kaka slaba mrva, katere ni za drugo, kot za konje, namesto, da bi rastla tam dobra sladka mrva ali detelja.

Osuševanje travnikov. Najpoglavnejše pri obdelovanju travnikov je, mokre travnike osušiti. Na mokrem travniku raste kislina in malo redilna krma. Vsled mokrote ni mogoče zraku v zemljo do korenin, kar je potrebno za razkrajjanje redilnih snovi. V mokri zemlji je veliko kislin, katere ne pripuščajo rasti sladkim travam. Na takšnem travniku ne koristi gnojenje. Delo na močvirnatih travnikih je težavno, voznja skoraj nemogoča. Delo s strojem je obteženo. V mokrih travnikih je navadno mnogo redilnih snovi, katere pa so vsled mokrote nepristopne rastlinam; tedaj čakajo v zemlji rešitve.

Travnike osušimo z odprtimi ali zaprtimi jarki, ali pa položimo pod zemljo cevi, takojimeno drenaže.

Odprti jarki morajo biti zadosti globoki in imeti dovolj odtoka. Snažiti se morajo vsako leto.

Oddaljenost jarkov se ravna po množini vode; čim bolj mokra je zemlja, tem več jih je potreba.

Oddaljenost je lahko 20—50—100 m.

Globokost jarkov je navadno 1—1 in pol m; čim mokrejša je zemlja, tem globokejši morajo biti jarki, to se ravna seveda tudi po odtoku vode. Čim bolj globoki so jarki, tem manj jih je potreba.

Spodnja širokost v jarku se vzame 50 cm, gornja 1 m; to se ravna po zemlji; pri težki zemlji stranske

stene manj vise, pri lahki morajo bolj viseti. Na 1000 m dolžine naj jarek ne visi več ko 6 metrov in ne manj ko 50 cm. Jarki naj bodo ravni. Mesto, kjer se jarek skoplje se natanko iztakne. S kopanjem se prične na najnižji strani, da dobi voda takoj odtok.

Zaprti jarki. Veliko prednost pred odprtimi imajo zaprti jarki, ker ne vzamejo nič prostora, in jih ni potreba snažiti. Ne ovirajo pri ledu. Naprava pa je dražja, nego za odprte jarke.

Zaprti jarki se po zgornjem navodilu izkopljejo in sicer se ravna velikost po množini vode, katero je odstraniti. Globokost 0.80—1.20 m; širokost tal v jarku 20—40 cm in ne čez 70—100 m dolgosti. Visi naj 5 m na 1000 m dolžine. Jarki se potem zasujejo z debelim kamenjem ali opeko.

Zasipanje se prične vedno od najvišje strani, slednjič se zasuje s slabo zemljo in nazadnje z dobro. — Drenaža osušava zemljo na ta način, da se položijo pod zemljo lončene cevi. To osuševanje je najboljše in najbolj po ceni. Kmetje, čas za to delo je sedaj!

Travniški mojster: Bezenšek.

Mladinski kmetijski klub v Vurbergu. Na tukajšnji šoli se je dne 16. t. m. na tihem slavila obletnica obstoja deškega mladinskega kmetijskega kluba. Povabljeni so bili očetje klubovih članov. Kot gost te skromne proslave sporočam uredništvu sledeče vrstice: Klub se je osnoval na vzpodbudo okrajnega ekonoma gosp. Zupanca, poučuje pa domači gospod nadučitelj J. Lešnik in sicer se je predavalo prvo leto o osnovnih naukih iz sadjarstva in vinarstva. Vurberg ima jako ugodno lego za uspešno sadjarstvo, ki donša ljudem lepe dohodke, le-ti bi se pomnožili, če bi se ljudstvo poprijelo intenzivno dela v tej prevažni panogi kmetijstva. Med tem, ko obrača ljudstvo vso največjo pozornost na vinograde, se za povzdigo sadjarstva premalo stori. Ves ustroj pouka je hvalevreden, ker je združen teoretični pouk s praktičnim delom, ki ga izvršujejo mladeniči na šolskem, oz. na drugih zemljiščih. Ob vstopu v drugo leto želim klubu obilo uspehov, ki so deloma že zdaj vidni na drevesnicah, ki jih imajo člani na svojem domu. Bodite požrtvovalni, kakor je vaš vodja, ki se ne ustraši dela ob šole prostih dneh, vzdržuje pouk v dveh razredih, vodi obile posle šolskega vodstva, krajnega šolskega sveta in še občinski pisarni stopi ob potrebi na pomoč. — Jablane, hruške — in druge cepe, — cepi v mladosti — za stare zobe!

ZITNI TRG.

Promet z žitom se še vedno kreta v ozkih mejah. Dovozi so slabi, domači konzum pa še ni pričel nakupovati v večji meri, kakor dosedaj običajno, na spomlad. Živahnejša trgovina se bo začela bržkone aprila in maja. Vlada se bavi z načrtom, da ukine izvozno carino za koruzo, katere leži pri nas še silno veliko v skladiščih neprodane. Potem bomo lahko hipoma postavili veliko množina naše koruze na inozemske žitne trge pod konkurenčnimi cenami. Ugodno za žitno trgovino je tudi to, da je Donava postala za plovbo zopet prosta. Tudi pota so se precej osušila, posebno v Banatu, kjer je vladal velik strah pred povodnjjo, ki bi sigurno nastopila, da je takoj po snegu nastopilo južno vreme. — Tako pa se je sneg počasi stalil, kar je bilo zelo dobro tudi za njive, ki so dobile tako dovolj vlage. Poleg koruze vlada na naših tržiščih povpraševanje po beli moki, vendar se jej cene niso spremenile. Moko nudijo največ mlinci, ki majo nakopičene velike zaloge žita, nimajo pa denarja za obrat. Vobče cene niso stalne, ter je pričakovati precejšen padec pri vseh žitnih vrstah.

Moka se je prodajala po 520—530 D, nekatera podjetja so ponujala celo nularico po 510 D.

Pšenica ne kaže posebnega prometa. Ponudba je bila precej neznatna; prodajala se je po 330—335 D; slavonska je nekoliko dražja — 340 D za 100 kg.

Koruzna je obdržala staro ceno, v Sremu 250 do 255 D, v Bački 240—250 D, v Zagrebu po 280—290 D.

Oves je ostal pri stari ceni, promet pa je bil zelo neznaten. V Sloveniji se ga prodaja po 265—270 D, v Bački po 245, v Zagrebu po 280, v Bosni pa po 205 D za 100 kg.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 80 din., za 100 francoskih frankov je plačati 437 din., za 100 avstr. kron je plačati 11 para, za 100 čehoslovaških kron 234 din., in za 100 laških lir 348 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 7.10 centima.

Dopisi.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. K večnemu počitku smo spremili dne 21. t. m. zmiraj miroljubnega moža Martina Lovrec v Zagorcih. Bodi mu zemljica lahka, ostalim pa naše sožalje!

Retica ob Savinji. Umrla je pri nas blaga žena in vzorna mati Marija Premož, p. d. Pongartnikova mati v Dolsuhi, 64 let stara. Zapustila je 76 let starega sivolasega druga in šest odraslih otrok. Bila je jako pobožna ženska, trikrat je bila na Sv. Višarjih in nešteto krat na bližnjih božjih potih. Veliko skrbi je posvetila za blagor svojih otrok in za zboljšanje domačega gospodarstva. Kako je bila priljubljena, je živo pokazal njen pogreb in ob več mescev trajajoči hudi bolezi obilni poseti in tolažbe od strani sosedov. Celó njeno življenje je bila trnjeva pot. Že kot otrok je morala veliko pomanjkanje trpeti in še v vojni je dobila globoke srčne rane. Trije sinovi so bili dalje časa v strelskih jarkih in v raznih delih sveta, vse to je bila srčna žalost dobre mamice. Bog ji poplačaj njen trud in naj v miru počival!

Kar v potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene vaše bolečine. Poizkusna pošiljka 27 din. Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza-trg št. 341, Hrvatska.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki va, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znana tvrdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsake azena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguren, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik tvrdke H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin. 1245

Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšaje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštino 3 dvojnate ali 1 specijalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specijalnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstot. doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elza-trg št. 341, Hrvatsko.

Zaklad

vsake dobre gospodinje je močno in lepo perilo, kar pa je edino mogoče, ako kupite

belo platno

v veletrgovini R. Stermecki v Celju, kjer najdete velikansko zalogo in čudovito nizke cene. Lastna manipulacija in import. Trgovci engros cene — Cenik zastoj!

ZVONOLIVARNA
"ZVONOGLAS"
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON ŠT. 74
HITRA POSTREŽBA
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI:
ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR.
"ZVONOGLAS"
OKUSNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI —
HARMONIČNO AKORDIČNI TRAJNI GLASOVI

APNO

iz Zagorja, sveže in zmiraj v zalogi. Portland- in Roman-cement, gips, strešna lepenka, nosilci (traverze), okovi za stavbe in vse druge predmete in vsa železnina se kupi najceneje in po tovarniških cenah v staroznani in največji trgovini te stroke:

Veletrgovina z železnino in gradivnim materijalom

I. Andraschitz

Vodnikov trg Maribor Vodnikov trg

Dva majerja,

pridna in zanesljiva, se sprejmeta pod ugodnimi pogoji na večje veleposestvo. Kje, pove uprava lista. 405

Slavno p. n. občinstvo se opozarja, da upravnništvo odgovarja v oglasnih zadevah samo takrat, ako je priložena poština za odgovor. Vsa pisma brez poštine gredo v koš brez odgovora.

MALA OZNANILA.

Dobro izobražen mlinar išče službe za umetni mlin. Naslov v upravnistvu. 354

Učenec se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Pogoji: močan, s primerno šolsko izobrazbo, ter pošten, kmetskih staršev. Pismene ponudbe na upravo lista. 382

Iščem fanta, ki je dovršil ljudsko šolo in se hoče izobraziti v vseh panogah gospodarstva, da lahko nastopi službo šafarja. Stanovanje in hrana v hiši. Sprejem tudi fanta ali deklica za svojega, če sta zdrava, brihtna in ubogih staršev in v šolskih letih, 6-14 let. Naslov v upravnistvu. 410

Organist-cerkovnik se sprejme. Stanovanje in vrt. Zemlja se dobi v najem. Treba stranskega zasluga s kako obrtjo. Župni urad Sv. Jurij ob Pesnici, pošta Gor. Kungota. 409

Služba organista in cerkovnika se odda v Slov. Bistrici. Prošnje z izpričevani naj se vložijo do 15. aprila pri mestnem župnijskem uradu v Sl. Bistrici. 398

Učenca sprejme takoj Kučanda Florijan, vrvar, Sv. Jurij ob juž. žel. Istotam se sprejme vsaka množina prediva v delo. 369 1-3

Sprejme se takoj žagar (žagmojster). Eventuelno stanovanje in hrana v hiši. Zglasiti se pri g. Jožefu Sernko, posestnik žage v Račah pri Mariboru. 413

Dekle za kuhinjo in sobe, ki je že služila, išče proti dobri plači in ravnanju Leopoldina Mareš, nadšumareva soproga Podravska Moslavina, Slavonija. 1-2 350

Kuharica za uradnike se sprejme. Spricevala in mezdna zahteva se pošlje na Marija grofica zu Eltz, Vukovar, Slavonija. 351 6-1

Služkinjo iz dežele, pošteno in pridno, za vsa domača dela, katera ima veselje za kuhinjo, se takoj sprejme. Plačilo po dogovoru. L. Krautsdorfer, Loče pri Poljčanah. 396

Iščem mesto oskrbnika ali gospodarja na veleposestvo. Sem vajen vsakega dela v poljedelstvu in vinogradih. Naslov v upravnistvu. 413

Mizarji in ključavničarji, kateri želijo postati samostojni, se jim nudi lepa prilika. Vse orodje je na razpolago in za 2-3 delavce stalni odjemalci. Potreben kapital je 50.000 K. Pogoji jako ugodni. Ponudbe pod poštini predal 12. Ptuju. 396

Sprejme se takoj učenec v trgovino z mešanim blagom z vso oskrbo v hiši. Prednost imajo z dežele, mariborskega okraja, revnejših staršev. Naslov trgovine v upravi lista. 332 3-1

Bolnšnica v Koprivnici na Hrvatskem išče tri močne dekle iz kmetske hiše, za vsaki kmetski posel pri živini in na polju; enega močnega pridnega hlapca h konjem, ki razume vsaki posel na polju in v gozdu; eno bolniško strežnico in eno šiviljo. Voznina se povrne pri nastopu službe. Natančneje pri upravi bolnice kamor se ponudbe pošiljajo. 358 2-1

Obitelj s 4 osebamami išče sobarico. Plača po dogovoru. Pojasnila daje Marijana Bošnjakovič, soproga kot. predstojnika, Donji Miholjac, Slavonija. 362 1-2

Več partij drvarjev rabi upravo ljubljanske škofije in plača za sekanje, brez spravila od kub. metra 20 D. Za spravilo bi se dogovorili po izvršeni sečnji. — Ponudbe je poslati direktno na upravo. Skupaj bi rabili ca 100 drvarjev. 365 4-1

Proda se posestvo, nad dva orala zemlje, nekaj gozda, travnika in njive ter sadnega drevja; če obrodí, se pridela 11 hl sadjevca. Hiša in klet. Cena 13.500 D. Jakob Klenovšek, Polana 27, Razbor nad Loko pri Zid. mostu. 417

Proda se lepo posestvo pri Pragerskem, 4 orale zemlje: hiša, sadonosnik, njiva in dva orala gozda. Cena 240.000 K, brez gozda veliko cenejše. — Alojzij Luršak, Pragersko. 415 2-1

Zaradi smrti svoje žene prodam posestvo, 27 oralov; tretjina gozda, tretjina njiv, tretjina travnik, 5 gospodarskih poslopj, vse v ravnini. Na zahtevo prodam vse, kar leži in stoji. Anton Jager, Cerovec 16, p. Sv. Jurij ob juž. žel. 416

Na prodaj posestvo sredi vasi z lepo zidano hišo, zidanim gospodarskim poslopjem, se v najboljšem stanu, povsod električna razsvetljava, po ugodni ceni takoj prodaj. Naslov pove uprava. 348

Posestvo na prodaj za državno ceno, blizu kolodvora, hiša, gospodarsko poslopje, lep sadonosnik, njive, vodna moč. Kje, pove gostilničar Potočnik v Framu. 1-2 361

Posestvo s hišo in prizidanim gospodarskim poslopjem ter 4 orale zemlje v Braunsvalgu št. 15, ob glavni cesti v vasi se takoj prodaj. 386

Tri orale lesa nekaj že posekanega, v bližini Sv. Lenarta v Slov. gor. se ugodno prodaj. Pojasnila daje: Oglasni zavod Franc Voriš, Maribor Slomškov trg 16. 384 3-1

V najem se da arondirano posestvo s 17 orali prvovrstne zemlje v Celju-Gaberje 21 takoj, ali kasneje, samo vestni, zanesljivi stranki. Eventuelno tudi stanovanje od poletja naprej. Ponudbe s pogoji je staviti istotam. 390

Proda se hiša z enim oralom zemlje, kozolec, klet, hlev, v prijaznem solnčnem kraju, v trgu Vransko, 5 minut od drž. ceste. Pripravna za obrtnika. Cena 60.000 D. Naslov: Jakob Medvešek, Vransko pri Celju. 412 2-1

Proda se posestvo v Gačniku, 5 minut od glavne ceste, pol ure od postaje Pesnica, pet oralov od tega 1 oral vinograda, ostalo lep sadonosnik in njive. Vpraša se pri Antonu Ridel, tam. 406

Prodaj ali dam v najem takoj hišo z gospodarskim poslopjem, gostilno, trafiko, trgovino, hlevom, skladiščem ter inventarjem. Zraven trije vrti, velika njiva in sadonosnik. Hiša je tik farne cerkve. Stanovanje takoj na razpolago. Pojasnila daje N. Pustinek, Sevnica ob Savi. 411 3-1

Prodaj posestvo, 5 oralov zemlje, v bližini Maribora. — Naslov v upravnistvu. 392

Dve posestvi pri St. Ilju v Sl. goricah z živino in premičnino se prodajata. Eno obsega 28 oralov, drugo 20 oralov. — Kršnica 15. 391 3-1

Proda se posestvo, ležeče ob železnici, obstoječe iz hiše in 20 oralov zemlje. Cena 750.000 kron. 387

Posestvo, 9 oralov zemlje, hiša na cesti, 2 orala vinograda. Cena 256.000 kron v gotovini in 244.000 hipotek z 8 odstot. — Komerzielna posredovalnica »Rapid«, v Mariboru, Gosposka ulica 28. 388

En oral polja, pripravno za stavbišča, nadalje travnik se ugodno prodaj. Vpraša se Lešnik, Maribor, Tržaška cesta 7 na Pobrežju. 387

Prodajo se 4 orali prvovrstnega travnika, tudi na kose, v Zamarkovi. Več pove Karl Demonte, opekar, Zamarko. 401

Lepo posestvo z gospodarskim poslopjem, 10 minut od kolodvora, v lepi solnčni legi, se takoj prodaj. Več pove Jernej Rumež, Pekl 26, p. Poljčane. 395

Proda se posestvo 8 oralov: 3 orale njiv, drugo pa sadonosnik, travnik in gozd. Je brez dolga. Jožef Tekavc v Čeršaku št. 26, p. St. Ilj v Slov. gor. 319 3-1

Plugi s patentiranimi glavami št. 150 in 151 prodaja zelo po ceni Matej Bregant v Orehovi vasi, p. Slivnica pri Mariboru. 340 3-1

Imam cepljene trte najboljših vrst na podlagi Riparia portalis. Cena I. vrste 2 D, II. vrste 1 D, korenjaki 50 para. Stebih Lovrenc, Dragovič, p. Juršinci pri Ptuj. 366 1-3

Cepljene trte imamo, kakor vsak leto večjo množino, vseh najboljših vrst, na podlagi R. portalis in križankah po dn. cenah. Trte so dobro zaraščene in v koreninjenosti. Prodajam tudi več tisoč korenjakov R. port., Götthe 9 in samorodnic. Oglasiti se je pri posestniku Franc Horvat, Mostje, pošta Juršinci pri Ptuj. 197

Cepljeno trsje, vseh boljših vrst, na priporočljivih podlagah, vkoreninjeni divjaki in šmarica. Cena po dogovoru. Znamke za odgovor. Anton Turin, Modrače, p. Studenice pri Poljčanah. 173

Vinogradniki pozor! Na suhe cepljene trte so na prodaj in sicer najrodovitnejše vrste. V zalogi je vkoreninjeni divjak Riparia portalis in Götthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne tre za svoj vinograd naj se takoj oglasi ustmeno ali pismeno pri Francu Slodnjaku, trtničar, pošta Juršinci pri Ptuj. Trte se dobijo po najbolj nizki ceni. Za odgovor se naj priloži znamka. 1263

Krasna sadna drevesca in cepljene trte poljubnih vrst oddaja po zmerni ceni Drevesnica Gradišnik, St. Janž, Velenje. 49 10-1

Dobijo se še krasna drevesca vrst: bobovec, mošancelj in kanadka, I. vrste po 20, II. po 15 din., loko postaja Velenje. Drevesnica Gradišnik, St. Janž, Velenje. 49 10-1

Sadno drevje najboljših vrst, vrtnice visoke, nizke in plezalne, maline, ribez, kosmulje, jagode, krasno cvetoče, divitne itd. oddaja Miha Podlogar, drevesničar in vrtnar v Dobrni pri Celju. 413

Oves za seme pri Francu Grobelšek, trgovina z deželnimi pridelki, Maribor. 397

Prihraniš najmanj 20 odstot. denarja, če kupiš deske, late, tesan les, apno, cement, cementne izdelke, pripravne za studence, železo, pleh, žičnike itd., le pri domačinu V. Bratina, Križevci pri Ljutomeru. 407 1-3

Proda se dobroohranjeno žensko kolo. Naslov v upravi. 399

Na prodaj dobroohranjeno kolo. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista. 403

Proda se dobroohranjeni krmorezni stroj. Vpraša se Studenci, Zrinjskega ul 1, pri Mariboru. 400

Hromatična klavir harmonika, malo rabljena, firme Cechner, pripravna za šramel kvartet, na katero se lahko priuči z malo vajo vsak igralec klavirja — je na prodaj po nizki ceni pri Jankotu Čiricu, p. St. Jernej — Dolenjsko. 404 2-1

Brusimo brive, škarje, nože itd. Električna brusarna v Celju, Prešernova ulica 19 (v blivnici Koštomaj). 379 4-1

Velika izbira sukna za ženi-ne in neveste, tiskovine, platna vseh vrst itd. se dobi po znižanih cenah pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. 94 10-1

POZOR!

EDISON KINO ORMOŽ! Dne 4., 5. in 6. aprila se predstavlja znameniti film »Kristusovo življenje in trpljenje« v 5 izredno lepih in pretresljivih dejanjih. Vabite se vsi, mestjani in okoličani za obilen obisk. Začetek vsak dan ob 7. uri zvečer. Edison. 383

Velika noč

je popolna, ako imate med žegnomo lepe piruhe. Iste si napravite le, ako kupite do-sledno

: Ne zamudite :

kupiti po čudovito nizkih cenah došlo manufakturno blago kakor: kretone, družko tiskovino, volneno blago za moške in ženske obleke, svilene rute ter vse druge potrebščine pri trvdki

Martin Šumer

Konjice, Slovenija.

Marija BAUMGARTNER

zaloga pohištva
Celje, Gosposka ulica 26

Zdravnik

Dr. Aleksander Kühar

primarij javne bolnice v Ptuj,

je otvoril ordinacijo. Ordinira začasno v hiralnici v Ptuj. 329 3-1

Zanesljiva in preizkušena

semena

zalenjadna in cvetlična dobi te kot vsako spomlad v vrtnariji Iv. Jemec, Razlagova ulica 11; na stojnici na Glavnem trgu. 310 5-1

TOMAŽOVA ŽLINDRA

Ia kakovosti po najugodnejših cenah se vedno dobiva pri D. Rakusch, Celje. 320

Trgovina stekla in porcelana **IVAN KOVAČIČ**

Koroška c. 10. **MARIBOR.** Telefon št. 433.

Nasproti Cirilove tiskarne (poprej v Radgoni).

Velika zaloga vsakovrstnih šip za okna, ogledala, opvirji
za podobe, svetilke, raznovrstna posoda za gostilničarje,
kakor tudi za domačo rabo, vse po najnižji ceni.

Steklarska dela.

Prvovrstno blago. — Točna in solidna postrežba.

Edina slovenska tvrdka te stroke v Mariboru.

Poskusite in prepričajte se!

SMODNIK

debeli za kamenolome, fini za
lovce, kamnikit, vrvice in
kapice se dobi pri Karol Si-
ma v Poljčanah. 257 3-1

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.
Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Kdor zida ali popravlja hišo,

kupi po najnižji ceni

nosilce (traverze), žičnike (žreblje) cement, strešne
lepenke itd. kakor vsake vrste železnine pri

IVA KORAŽIJA, MARIBOR

Aleksandrova cesta 42. — Meljska cesta 1.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO

Na drobno!

Na debelo!

Ljudska posojilnica v Celju

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

(Hotel »Pri belem volu«)

obrestuje hranilne vloge počenši s 1. januarjem 1924
od **7%** do **10%**, oziroma po dogovoru.

**Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica
iz svojega.**

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Velotrgovina stekla porcelana itd. itd.

M. RAUCH,

Celje - Prešernova ulica 4 - Celje

priporoča svojo velikansko zalogo stekla in porcelana
iz največjih čeških tvornic, kakor skodelic, krožnikov,
steklenic, kozarcev, cvetličnih vaz, svetilk itd. Popolna
oprema za gostilne in hotele! Ogromna zaloga svetih
slik, soh, kipov! Umetno in stavbeno steklarstvo. Raz-
pošiljanje šip ter raznih ogledal za umivalne mize itd.
267 Trgovci engros cene! 6-1

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku srca, 35, 36, 47 D.

Rajski glasovi, 58, 62 D.

Prijatelj otroški, 7,50, 8,50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.

Pobožni kristjan, 15 D.

Cešćena Marija, 47, 52 D.

Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.

Venec pobožnih molitev, 40 D.

Venec pobožnih pesem, 15 D.

Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja

apostolov 12 D.

Kvišku srca Pesmarica (zl. obr.),
15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II.
del, 32 D.

Družba vednega češčenja. Dve
molitveni uri, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost M.
B. Kraljice src, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24
D. (zlata obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 29 in
41 D.

Priprava na smrt, 29 D.

**Oglasi v „Slov. Gospodarju“
imajo najboljši uspeh!**

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje.

Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu.

izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije